

JÕHVI VALLA JÄÄTMEKAVA 2025-2029

Sisukord

1. SISSEJUHATUS.....	3
2. JÄÄTMEMAJANDUSE ÕIGUSLIKUD ALUSED	5
2.1 Üleriigiline jäätmehooldusalane seadusandlus	5
2.2 Strateegilised dokumendid.....	5
2.3 Omavalitsuse õigusaktid	6
2.4 Jäätmekava rakendamise mõju keskkonnale	6
3. JÕHVI VALLA ÜLDISELOOMUSTUS.....	8
3.1 Asukoht	8
3.2 Rahvastik.....	8
3.3 Looduskeskkond	8
4. JÄÄTMEKÄITLUSE HETKEOLUKORRA KIRJELDUS.....	10
4.1 Tekkivate jäätmete kogused liikide ja päritolu kaupa	10
4.2 Olmejäätmed	15
4.2.1 Segaalmejäätmed	16
4.2.2 Paber ja kartong	18
4.2.4 Biolagunevad jäätmed.....	21
4.2.5 Suurjäätmed	22
4.2.6 Tekstiili ja rõivajäätmete kogumine	23
4.2.7 Ohtlikud jäätmed.....	24
4.2.8 Elektri- ja elektroonikajäätmed.....	25
4.2.9 Akud ja patareid	26
4.3 Ehitus- ja lammutusjäätmed.....	27
5. HINNANG JÄÄTMEVOOGUDELE TULEVIKUS	29
6. OLEMASOLEVAD KÄITLUSSÜSTEEMID JA KÄITLEMISTARISTU	30
6.1 Segaalmejäätmete kogumis- ja käitlussüsteem.....	30
6.2 Paberi ja kartongi kogumis- ja käitlussüsteem.....	30
6.3 Biolagunevate jäätmete kogumis- ja käitlussüsteem	30
6.4 Pakendi kogumis- ja käitlussüsteem	31
6.5 Rõiva- ja tekstiiljäätmete kogumis- ja käitlussüsteem.....	34
6.6 Suurjäätmete kogumis- ja käitlussüsteem	34
6.7 Ohtlike jäätmete kogumis- ja käitlussüsteem	34
6.8 Probleemtoodete jäätmete kogumis- ja käitlussüsteem	35
6.8.1 Elektri- ja elektroonikaseadmed	35
6.8.2 Patarei ja akujäätmete kogumis- ja käitlussüsteem.....	36
6.8.3 Romusõidukid ja rehvid.....	36

6.8.4 Põllumajandusplast	36
6.8.5 Kalapüügivahendid, niisutatud pühkepaber, õhupallid ning ka filtriga tubakatooted ja koos tubakatootega kasutamiseks turustatav filter	36
6.9 Ehitus- ja lammutusjäätmekogumis- ja käitlussüsteem	37
6.10 Ülevaade suurematest kõrvaldamis- ja taaskasutusrajatistest	37
6.11 Eelneva jäätmekava eesmärkide täitmise analüüs	38
7. ANDMEID MINEVIKUS SAASTUNUD JÄÄTMEKÕRVALDAMISKOHTADE NING NENDE KORRASTAMISEKS VÕETAVATE MEETMETE KOHTA	40
8. JÄÄTMEKOGUMISE VÄLTIMINE	41
8.1 Toidujäätmekogumise ja vähendamise meetmed	41
8.2 Avalikel üritustel jäätmetekogumise vältimine	41
8.3 Mere- ja muude veekogude prügi vältimine	42
8.4 Prügistamise vältimine ja vähendamine	42
8.5 Jäätmekogumise vältimine ja vähendamine	43
9. JÄÄTMEKOGUMISE ARENDAMINE	45
9.1 Jäätmekogumise eesmärgid	45
9.2 Jäätmekogumise liigiti kogumise, taaskasutamise ja ringlussevõtu edendamine	46
9.3 Korraldatud jäätmeveo arendamine	48
9.4 Pakendite ja pakendijäätmekogumise kava	50
9.5 Teavituskampaaniate korraldamine	51
9.6 Järelevalve korraldus ja arendamine	51
10. Hinnang vajadusele luua uusi kogumissüsteeme	53
10.1 Jäätmekogumise rajamine	53
10.2 Tekstiiljäätmekogumissüsteem	53
10.3 Jõhvi kalmistul jäätmetekogumise liigiti kogumine	53
10.4 Pakendijäätmekogumissüsteem	54
11. Jäätmekogumise rahastamine	55

1. SISSEJUHATUS

Jõhvi valla jäätmekava on Jõhvi valla arengukava osa, mis käsitleb Jõhvi valla jäätmehoolduse arendamist. Jäätmekava koostamisel võetakse arvesse peamiselt valla arengukavas ja kehtivas Riigi jäätmekavas sätestatud ning toetutakse jäätmeseaduses sätestatule. Jäätmekava on koostatud vastavalt jäätmeseaduse nõuetele, mis määravad jäätmekava sisu ning jäätmekava kooskõlastamise ja avalikustamise.

Jõhvi valla jäätmekava 2025-2029 vastab jäätmeseaduse § 42 lõikes 3 toodud nõuetele, sisaldades:

- 1) tekkivate jäätmete koguseid liikide ja päritolu kaupa ning hinnangut jäätmevoogudele tulevikus;
- 2) kohaliku omavalitsuse üksuse korraldatava jäätmeveo arendamist tema haldusterritooriumil, sealhulgas korraldatud jäätmeveo piirkonna või piirkondade määramist;
- 3) jäätmete liigiti kogumise arendamist koos tähtaegadega konkreetsete jäätmeliikide kaupa ning asjakohasel juhul käesoleva seaduse § 31 lõike 6 alusel tehtud erandeid;
- 4) analüüsi, mis tõendab väidetavaid vabastamise asjaolusid ja nende aluste esinemist, kui käesoleva seaduse § 31 lõike 6 alusel nähakse ette erand teatud jäätmete liigiti kogumisest vabastamiseks;
- 5) olemasolevate jäätmete kogumissüsteemide ja käitlemistaristu kirjeldust;
- 6) hinnangut vajadusele luua uusi kogumissüsteeme, võttes arvesse, milliseid materjale ja millistes piirkondades liigiti kogutakse ja milliseid erandeid on käesoleva seaduse § 31 lõike 6 alusel tehtud ning milliseid meetmeid võetakse liigiti kogumise parandamiseks;
- 7) jäätmehoolduse rahastamist;
- 8) üldise jäätmekäitluspoliitika kirjeldust;
- 9) ülevaadet jäätmekäitlusega seotud organisatsioonide kohustustest, sealhulgas jäätmekäitlusega tegelevate avalik-õiguslike ja eraõiguslike isikute vahelise vastutuse kirjeldust;
- 10) ülevaadet üldsusele või kindlale tarbijarühmale suunatud teavitamiskampaaniate korraldamisest;
- 11) andmeid minevikus saastunud jäätmekäitluskohtade ning nende korrastamiseks võetavate meetmete kohta;
- 12) kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmekava rakendamisest keskkonnale avalduva mõju kirjeldust;
- 13) ringlussevõtuks või muuks taaskasutamiseks sobivate jäätmete, eelkõige olmejäätmete ja biolagunevate jäätmete ladestamise vähendamise plaani ja ladestamise piiramiseks võetud meetmeid;
- 14) pakendite ja pakendijäätmete käitlemise kava;
- 15) asjakohaseid kvalitatiivseid ja kvantitatiivseid näitajaid ja sihtarvusi, sealhulgas tekkivate jäätmete koguse ja nende töötlemise kohta ning kõrvaldatavate või energia tootmiseks kasutatavate olmejäätmete kohta;
- 16) prügistamise, sealhulgas mereprügi vältimise, vähendamise ja koristamise meetmeid.

Käesoleva jäätmekava raames on koostatud tegevuskava, kus on kirjeldatud tegevusi jäätmekäitluse arenguks ja edendamiseks. Välja on toodud võimalikud rahastamise võimalused. Käesolevas jäätmekavas kirjeldatud jäätmehoolduse strateegilised eesmärgid, ressursid ja tegevused võivad vajaduse korral muutuda. Muudatuste vajaduste sisend võib tulla muudatustest õigusaktides, turusituatsioonides jäätmete käitlemisel, samuti valla enda vajaduste ja võimaluste muutusest. Samuti võivad muutusi tuua kaasa prognoosimatud või

raskesti prognoositavad muutused poliitilistes või majanduslikes sfäärides. Lisaks antakse ülevaade valla jäätmehoolduse hetkeolukorrast, sealhulgas ülevaade valla haldusterritooriumil tekkivate jäätmete liigi, koguse, päritolu ja käitluse kohta ning hinnatakse jäätmekäitluse eeldatavat keskkonnamõju.

2. JÄÄTMEMAJANDUSE ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1 Üleriigiline jäätmehooldusala seadusandlus

Eesti Vabariigi jäätmeala õiguslik regulatsioon tugineb Euroopa liidu (edaspidi EL) poolt kehtestatud määrustel ning direktiivides sätestatud eesmärkidest. Peamine jäätmehooldust reguleeriv õigusakt Eestis on *jäätmeseadus* (lühend *JäätS*).

Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiivis 2008/98/EÜ, võetud vastu 19. november 2008, on kehtestatud liikmesriikide kohustus koostada jäätmekava.

Lisaks jäätmeseadusele reguleerib jäätmete käitlemist *pakendiseadus*. Pakendi ja pakendijäätmete taaskasutussüsteem peab olema kohaliku omavalitsuse tasandil korraldatud selliselt, et saavutatakse pakendiseaduses toodud pakendi ja pakendijäätmete kogumise ja taaskasutuse eesmärgid ja kehtestatud sihtarvud. Pakendiseadus sätestab pakendile ja pakendi kasutamisele esitatavad üldnõuded, pakendi ja pakendist tekkivate jäätmete vältimise ja vähendamise meetmed, pakendi ja pakendijäätmete taaskasutussüsteemi korralduse ning vastutuse kehtestatud nõuete täitmata jätmise eest.

Jäätmekäitluse järelevalve toimimist reguleerib *keskkonnajärelevalve seadus*, mis kehtestab riiklikku keskkonnajärelevalvet teostavate ja juhtivate ning riiklikule järelevalvele allutatud isikute õigused ja kohustused. Keskkonnajärelevalve seaduse järgselt on kohalik omavalitsusorgan või asutus üks keskkonnajärelevalve teostajatest.

2.2 Strateegilised dokumendid

Eesti jäätmehoolduse eesmärgid toetuvad eeskätt Euroopa Liidu ringmajanduse tegevuskavas ja jäätmealastes õigusaktides toodud nõuetele ja eesmärkidele, mis tuleb üle võtta ka Eesti seadusandlusse. Eesti jäätmehooldust reguleerivad peale siseriiklike, sh kohaliku omavalitsuse õigusaktide ka erinevad suunava põhimõttega riiklikud ja kohaliku omavalitsuse arengudokumendid. Eesti keskkonnanstrateegia aastani 2030 on riigi keskkonnanalase tegevuse kavandamise ja rahvusvahelise koostöö arendamise alus, mille eesmärk on määratleda pikaajalised arengusuunad looduskeskkonna hea seisundi hoidmiseks, lähtudes samas keskkonna valdkonna seostest majandus- ja sotsiaalvaldkonnaga ning nende mõjudest ümbritsevale looduskeskkonnale ja inimesele. Jäätmete osas on keskkonnanstrateegias püstitatud eesmärk, et aastal 2030 peab olema tekkivate jäätmete ladestamine vähenenud 30% ning oluliselt peab olema vähendatud tekkivate jäätmete ohtlikkust. Jäätmete ladestamise vähendamiseks on esiteks oluline vähendada märkimisväärselt jäätmeteket, kasutades sealjuures tõhusamalt loodusvarasid ja muid ressursse. Selleks on oluline katkestada seosed ühelt poolt jäätmetekke ja loodusvarade kasutamise ning teiselt poolt majanduskasvu vahel, see tähendab, et majanduskasv ei tohi põhjustada loodusvarade kasutamise ja jäätmekoguste ning negatiivse keskkonnamõju suurenemist. Teiseks on oluline suurendada jäätmete liigiti kogumist, taaskasutamist, sealhulgas ringlussevõttu, et vähendada kõrvaldatavate jäätmete kogust miinimumini. Oluline on vähendada ka jäätmete ohtlikkust ning ohtlike ainete sisaldust jäätmetes, mis ühtlasi väldib jäätmete käitlemisel õhku, vette ja pinnasesse sattuvate heitkoguste suurenemist. Strateegia alusel töötatakse välja konkreetsemad tegevused, mis fikseeritakse perioodiliselt koostatavas Eesti Keskkonnategevuskavas.

Kohalike omavalitsuste jäätmekavade koostamise aluseks on riigi jäätmekava. Riigi jäätmekava 2022-2028 lähtub kolmest strateegilisest eesmärgist:

- kestlik ja teadlik tootmine ja tarbimine ning jäätmetekke vältimise ja korduskasutuse edendamine;
- ohutu materjaliringluse suurendamine;

- jäätmekäitlusest tulenevate mõjudega arvestamine ning nende vähendamine nii inim- kui ka looduskeskkonnale tervikuna.

Lisaks täidab jäätmekava mitmeid ÜRO kestliku arengu eesmärgi ja arvestab pikaajalises arengustrateegias „Eesti 2035“ esile toodud arenguvajadustega ja toetab otseselt majanduse ja elukeskkonna strateegilist sihti. Jäätmekava saab olema ka osa uuest koostatavast tulemusvaldkonna „Keskkond“ arengukavast, mis seob katusdokumendina kõik keskkonna senised kitsamad alavaldkondade strateegilised arengudokumendid üheks tervikuks. Jäätmekava integreeritakse tulemusvaldkonna arengukavaga (edaspidi KEVAD) selle protsessi käigus.

2.3 Omavalitsuse õigusaktid

Kohalikul tasandil jäätmehoolduse planeerimisel on tähtis määratleda täpselt kohalikule omavalitsusele erinevate jäätmehooldusalaste õigusaktidega antud õigused ning pandud kohustused.

Jõhvi vallas jäätmekäitlust reguleerivad järgmised õigusaktid:

- Jõhvi Vallavolikogu 14.09.2017 määrusega nr 128 vastu võetud „Jõhvi valla jäätmehoolduseeskiri ja korraldatud jäätmeveo kord“ (edaspidi *Jõhvi valla jäätmehoolduseeskiri*).
- Jäätmevaldajate registri pidamist reguleerib Jõhvi Vallavolikogu poolt vastuvõetud 16.07.2009 määrus nr 147 „Jõhvi valla jäätmevaldajate registri asutamine ja pidamise põhimäärus“.

2.4 Jäätmekava rakendamise mõju keskkonnale

Jäätmeseaduse kohaselt on jäätmehoolduse arendamine oma haldusterritooriumil kohaliku omavalitsuse üks ülesannetest. Jäätmekavas püstitatud eesmärkide realiseerimine on kindlasti positiivse mõjuga ümbritsevale keskkonnale, kuna kavas loetletud tegevused aitavad korraldada jäätmekäitlust, suurendada jäätmete liigiti kogumist ja taaskasutust, vähendada prügilasse ladestatavate jäätmete koguseid, seega ka ohtlike jäätmete sattumist keskkonda. Järelevalve tõhustamise, korraldatud jäätmeveo toimimise ja sihipärase teavitustööga on võimalik vähendada prügi omavaliliste mahapaneku kohtade tekkimist ja muud seadusevastast jäätmete kõrvaldamist nagu näiteks jäätmete põletamist või matmist. Vältimaks negatiivset keskkonnamõju on tähtis pakkuda elanikele liigiti kogutud jäätmete üleandmiseks mugavamaid võimalusi võimalikelt kodulähedaste üleandmisvõimaluste näol. See suurendab jäätmete liigiti kogumist ja vähendab ladestatavate jäätmete hulka, sealhulgas koormust keskkonnale. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 33 lõige 1 kohaselt on keskkonnamõju strateegiline hindamine kohustuslik kui strateegilise planeerimisdokumendi alusel kavandatakse KeHJS seaduse § 6 lõikes 1 nimetatud tegevust või kavandatav tegevus on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga, lähtudes KeHJS seaduse § 6 lõigetes 2–4 sätestatust. Jäätmekavaga ei kavandata KeHJS § 6 lõikes 1 nimetatud tegevust. Jäätmekavaga kavandatakse rajada Audru jäätmepunkt, mis kuulub KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuse alla. Seega tuleb enne jäätmepunkti rajamist läbi viia vähemalt keskkonnamõju hindamise eelhindamine, selgitamaks välja, kas tegevusega võib kaasneda oluline keskkonnamõju. Jäätmekavaga ei kavandata selliseid tegevusi, mis võiksid avaldada olulist negatiivset mõju või põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi, seada ohtu inimese tervist, heaolu, kultuuripärandit või vara. Kavandatavate tegevustega ei kaasne mõjusid Natura 2000 võrgustiku alale või mõnele muule kaitstavale loodusobjektile. Jäätmekavas kavandatavate tegevuste keskkonnamõju olulisus (nt jäätmepunkti rajamine) selgitatakse

tegevuste edasisel kavandamisel ning kui tuvastatakse olulise keskkonnamõju esinemise võimalus, viiakse läbi keskkonnamõju strateegilised hindamised või keskkonnamõju hindamised vastavate detailplaneeringute, projektide või tegevusloa taotluste tasandil.

3. JÕHVI VALLA ÜLDISELOOMUSTUS

3.1 Asukoht

Jõhvi linn on osa Eesti ühest suurimast linnastust ning toimib selle keskusena. Linnastu moodustavad tunnetuslikult Jõhvi linn, Tammiku, Toila ja Voka alevikud, Kohtla-Nõmme alev ning Kohtla-Järve linna Järve, Sompä, Kukruse, Ahtme ja Oru linnaosad. Asukoht Kirde-Eesti tähtsaimal liiklussõlmel, mida läbivad rahvusvahelised transpordikoridorid.

Jõhvis eristuvad eriilmelised linna- ja vallaosad 1) individuaalelamute rajoonid, 2) II maailmasõja järgselt ehitatud nn stalinistlikus stiilis hoonete alad, 3) 1960–80ndatel ehitatud mitmekorruseliste elamute piirkonnad, 4) keskus, 5) Tammiku, mis on kunagise põllumajandusliku ühismajandi ja kaevanduse segaasula, 7) Kose, kui kunagise metsamajandi asula, 8) Edise keskasula, mis on kunagise suuraiandi asula, 9) hajakülad.

Jõhvi linna iseloomustab territoriaalne kompaktsus, territooriumi suurus on 7,6 km². Valla maapiirkond ümbritseb linna enam-vähem radiaalselt, kui mitte arvestada enklaavi-laadselt paiknevat Kohtla-Järve Ahtme linnaosa. Maapiirkonna suurus on 116,4 km². Kokku on valla territoorium 124 km².

Tänase Jõhvi valla moodustavad Jõhvi linn, Tammiku alevik ning 11 küla (Edise küla, Jõhvi küla, Kahula küla, Kose küla, Kotinuka küla, Linna küla, Pajualuse küla, Pargitaguse küla, Pauliku küla, Puru küla, Sompä küla).

3.2 Rahvastik

Jõhvi Keskväljakust 15 km raadiuses elab või töötab ca 55 000 inimest ning 30 km raadiuses ca 80 000 inimest. Ida-Viru Maakonnas, mille keskmis Jõhvi asub, elab kokku ca 136 000 inimest (suuruselt teine-kolmas maakond Eestis nii elanike arvult kui majanduslikult potentsiaalilt). Lähimad suurkeskused on Tallinn ja St. Peterburg, mistõttu Jõhvist 200 km raadiuses elab ca 9 miljonit inimest.

Tabel 1. Asulate statistika, andmed rahvastikuregistrist seisuga 01.04.2024

Asula	Rahvaarv
Edise küla	186
Jõhvi linn	9825
Jõhvi küla	362
Kahula küla	165
Kose küla	122
Kotinuka küla	73
Linna küla	32
Pajualuse küla	48
Pargitaguse küla	9
Pauliku küla	100
Puru küla	63
Sompä küla	73
Tammiku alevik	308
KOKKU	11 430

3.3 Looduskeskkond

Jõhvi linn asub samanimelise aluspinnalise kõrgustiku (tegemist on Pandivere nn "väiksema vennaga") kirdeserval, kus Kohtla-Järvelt ida suunas kulgev lubjakiviastang (nn Kukruse kihiastring) järsult lõunasse pöörab. Mainitud astangul langeb aluspõhi Jõhvi kohal umbes 5 meetri võrra. Astangust põhjas asub soine ja veerikas madalsoomuldade vöönd, kus kasvavad

liigveelised lodumetsad, mille asemel on kohati tekkinud kaasikud ning liigveelised soostunud niidud. Astangust lõuna suunas algab aeglaselt tõusev viljakate leostunud kamar-karbonaatmuldade ala, mis pakub soodsaid võimlusi põlluharimiseks. Enne kaevanduste dreniiva mõju algust väljus astangust rida allikaid. Kõige veerikkam neist paiknes praeguse Ida-Viru maakonnavalitsuse loodenurgast vaid paarikümne meetri kaugusel ning oli lähteks ühele Pühajõe lisajõgedest.

Just selle allika kohal tekkis astanguservale Jõhvi küla, oletatav tekkeaeg peaks olema I aastatuhande teine pool m.a.j.

Joogivesi saadi allikast, põllud aga asusid külast lõunas. Küla arengut soodustas paiknemine muistsel teederistil. Siit pääses Järve ja Saka kaudu Virumaa läänepoolsetesse kihelkondadesse, Puru ja Kaidma kaudu Vaigasse - Ugandisse ning Peipsi kalavetele. Piki Pühajõe viis talitee üle Voka Narva kaudu Novgorodi vürstiriiki. Vilkast kaubavahetusest annavad tunnistust Jõhvi kõrgustikult pärinevad arvukad muinasaegsed aardeleidud.

4. JÄÄTMEKÄITLUSE HETKEOLUKORRA KIRJELDUS

Jäätmestatistika võimaldab mõningaid andmeid ka jäätmete käitluse kohta, kuid ei peegelda need täielikult tegelikku jäätmemajanduse olukorda Jõhvi vallas. Peamine põhjus on, et jäätmekäitlejatel on küll kohustus pidada arvestust, millistest omavalitsustest jäätmeid vastu võetakse, kuid neil ei ole kohustust pidada eraldi arvestust selle kohta, millise omavalitsuse jäätmeid, millises koguses ja kuidas nad taaskasutavad või ringlusesse suunavad. Taaskasutus ja ringlussevõtt jäätmeliikide lõikes kajastub jäätmekäitlejate jäätmevoogudes summaarselt, mitte üksikute omavalitsuste kaupa. Seetõttu tuleb käesolevas peatükis kajastatud andmetesse suhtuda kriitiliselt.

4.1 Tekkivate jäätmete kogused liikide ja päritolu kaupa

Jõhvi valla jäätmekava koostamisel on kogutud jäätmeliikide ja -koguste hindamise aluseks võetud andmed riigi jäätmestatistikast ning jäätmete aruandlusest.

Tabelis 3.1 on esitatud Jõhvi vallast kogutud jäätmekogused vastavalt riiklikule statistikale (Keskkonnaagentuur). Andmed on esitatud 2020 - 2023 aastate lõikes, jäätmekogused on esitatud tonnides.

Tabel 2. Jõhvi vallas kogutud jäätmekogused (t/a) jäätmeliikide kaupa aastatel 2020-2023 riikliku statistika alusel (Keskkonnaagentuur)

Jäätmeliik	Jäätmeliigi nimetus	Koguteke (sh kogutud)			
		2020	2021	2022	2023
01 04 08	Kruusajäätmed ja kivipuru, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 01 04 07*	0,000	0,000	0,000	76,500
01 04 09	Liiva- ja savijäätmed	40,480	0,000	288,220	0,000
01 04 13	Kivilõikamisel ja -saagimisel tekkinud jäätmed, mida ei ole nimetatud koodinumbritega 01 04 07* ja 01 04 11, sealhulgas paekivi (näiteks lubjakivi, dolomiidi) töötlemisel tekkinud jäätmed	0,000	0,980	0,000	0,000
02 01 07	Metsamajandusjäätmed (näiteks oksad, risu)	81,850	33,280	17,060	16,520
02 01 10 05	Muude värviliste metallide ja nende sulamite jäätmed	0,000	0,000	0,000	0,830
02 02 04	Reovee kohtpuhastussetted	3,600	4,000	3,200	13,700
02 05 01	Tarbimis- või töötlemiskõlbmatud materjalid	3,800	6,800	0,880	114,740
02 05 98	Vadak	6 252,000	5 709,000	4 778,000	0,000
03 01 05	Saepuru, sealhulgas puidutolm, laastud, pinnud, puit, laast- ja muud puidupõhised plaadid ning vineer, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 03 01 04*	38,100	35,590	16,700	305,040
03 01 99	Nimistus mujal nimetamata jäätmed	5,846	1,680	0,640	6,340
04 01 99	Nimistus mujal nimetamata jäätmed	0,000	0,000	0,000	2,660
04 02 21	Töötlemata tekstiilikiudude jäätmed	0,320	0,000	28,000	20,000
04 02 22	Töödeldud tekstiilikiudude jäätmed	0,000	0,000	33,960	44,060
06 04 04*	Elavhõbedat sisaldavad jäätmed	0,000	0,008	0,000	0,000
08 01 11*	Orgaanilisi lahusteid või muid ohtlikke aineid sisaldavad värvi- ja lakijäätmed	1,299	3,643	1,243	6,088
08 01 12	Värvi- ja lakijäätmed, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 08 01 11*	0,000	1,080	0,000	0,000
10 01 01	Koldetuhk, räbu ja katlatuhk (välja arvatud koodinumbriga 10 01 04* nimetatud katlatuhk ning koodinumbritega 10 01 96* ja 10 01 97 nimetatud jäätmed)	0,740	0,000	2,360	0,000
10 01 15	Koospõletamisel tekkinud koldetuhk, räbu ja katlatuhk, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 10 01 14*	0,000	0,360	0,580	0,000
10 12 08	Keraamiliste materjalide, telliste, plaatide ja ehitustoodete jäätmed (pärast termilist töötlemist)	0,000	0,720	0,000	0,000
10 13 14	Betoonijäätmed ja betoonisete	0,000	0,600	0,000	0,000
11 01 11*	Ohtlikke aineid sisaldav loputusvesi	0,000	0,000	20,300	0,000

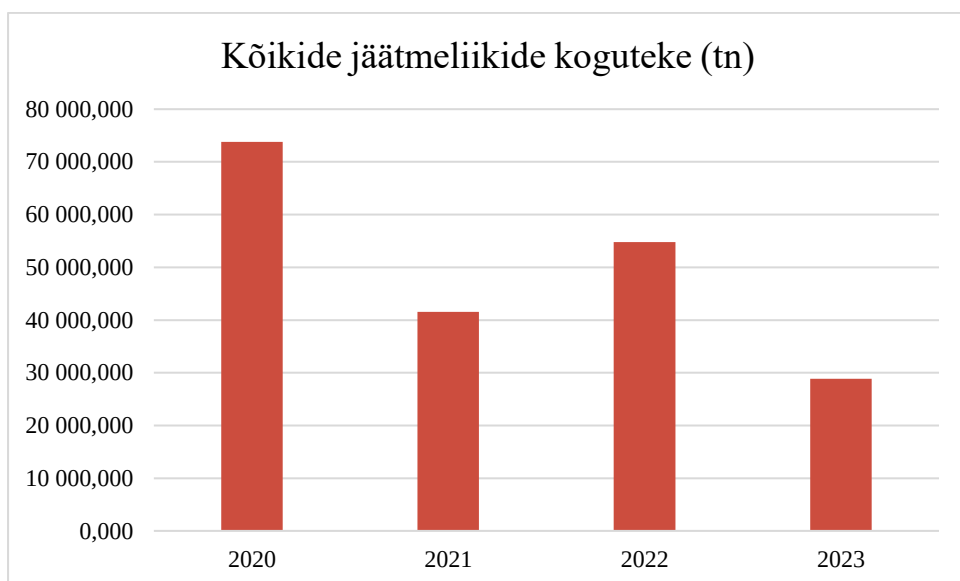
12 01 01	Mustmetalliviilmed ja -treilaastud	44,903	188,955	288,624	297,710
12 01 02	Mustmetallitölm ja -kübemed	0,000	14,220	2,420	0,000
12 01 03	Värvilise metalli viilmed ja treilaastud	0,538	3,845	80,561	122,322
12 01 03 01	Vase- ja vasesulamiviilmed ja -treilaastud	0,272	0,807	0,333	0,996
12 01 03 02	Alumiiniumi- ja alumiiniumisulamiviilmed ja -treilaastud	0,283	0,522	0,272	0,015
12 01 03 04	Muude värviliste metallide ja nende sulamite viilmed ja treilaastud	0,114	0,571	4,563	2,680
13 02 05*	Mineraalõlipõhised kloorimata mootori-, käigukasti- ja määrideõlid	0,746	0,000	0,000	1,794
13 02 06*	Süntetilised mootori-, käigukasti- ja määrideõlid	5,666	5,754	5,463	3,112
13 02 08*	Muud mootori-, käigukasti- ja määrideõlid	7,303	9,865	5,998	11,712
13 05 06*	Õlipüünistes lahutatud õli	9,500	0,000	0,000	0,000
13 05 07*	Õlipüünistes lahutatud õline vesi	1,000	6,500	23,120	18,000
13 07 03*	Muud kütused (sealhulgas kütusesegud)	0,000	0,680	0,120	0,000
14 06 01*	Klorofluorosüivesinikud, HCFC-, HFC-ained	0,000	0,000	0,000	0,008
14 06 03*	Muud lahustid ja lahustisegud	0,629	0,000	0,000	0,000
15 01 01	Paber- ja kartongpakendid	2 970,212	211,737	428,730	354,360
15 01 02	Plastpakendid	83,987	45,083	120,621	129,780
15 01 03	Puitpakendid	20,920	15,330	9,000	20,477
15 01 04	Metallpakendid	499,612	367,183	19,029	19,877
15 01 04 02	Mustmetallpakendid	0,000	0,000	0,000	306,040
	Mustmetallpakendid, välja arvatud alkoholi ja karastusjookide müügiapakendid	0,000	0,000	313,973	0,000
15 01 04 03	Alumiiniumpakendid ja muust värvilisest metallist pakendid	0,000	0,000	0,000	0,776
	Alumiiniumpakendid, välja arvatud alkoholi ja karastusjookide müügiapakendid	0,000	0,000	0,422	0,000
15 01 06	Segapakendid	207,249	221,579	382,062	142,255
15 01 07	Klaaspakendid	48,483	59,571	103,365	101,672
15 01 10 01*	Ohtlikke aineid sisaldavad või nendega saastunud metallpakendid	0,014	0,000	0,682	0,000
	Ohtlikke aineid sisaldavad või nendega saastunud mustmetallpakendid	0,000	0,000	0,000	0,687
15 01 10*	Ohtlikke aineid sisaldavad või nendega saastatud pakendid	1,334	1,229	3,153	4,782
15 02 02*	Ohtlike ainetega saastatud absorbendid, puhastuskaltsud, filtermaterjalid (sealhulgas nimistus mujal nimetamata õlifiltrid) ja kaitseriietus	3,520	4,401	4,414	4,726
15 02 03	Absorbendid, puhastuskaltsud, filtermaterjalid ja kaitseriietus, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 15 02 02*	0,780	1,880	2,000	14,440
16 01 03	Vanarehvid	0,000	0,030	0,250	508,070
16 01 03 01	M1 ja N1 kategooria mootorsõidukite vanarehvid	33,173	33,580	9,630	40,687
16 01 03 02	Muud vanarehvid, sealhulgas haagiste rehvid, mida ei ole nimetatud koodinumbritega 16 01 03 01, 16 01 03 03 ja 16 01 03 04	1,500	1,620	3,250	0,650
16 01 03 03	M2, M3, N2 ja N3 kategooria mootorsõidukite vanarehvid	15,540	0,780	0,000	0,000
16 01 03 04	Erisõidukite ja põllumajandusmasinate vanarehvid	0,440	0,000	0,160	0,099
16 01 04 01*	M1 ja N1 kategooria romusõidukid	734,078	1 266,972	984,396	1 221,236
16 01 04*	Romusõidukid	-26,646	18,436	42,514	34,390
16 01 06	Romusõidukid, mis ei sisalda vedelikke ega ohtlikke osi	0,941	0,000	0,000	0,000
16 01 06 01	M1 ja N1 kategooria romusõidukid, mis ei sisalda vedelikke ega ohtlikke osi	950,911	1 328,392	1 043,033	1 465,962
16 01 07*	Õlifiltrid	6,417	5,860	5,486	6,503
16 01 14*	Ohtlikke aineid sisaldavad antifriisid	1,337	2,627	1,622	1,763
16 01 17	Mustmetallid	430,802	262,462	266,698	172,648
16 01 18	Värvilised metallid	3,526	0,844	0,000	0,000
16 01 18 01	Vask ja vasesulamid	1,602	13,162	13,487	17,069
16 01 18 02	Alumiinium ja alumiiniumisulamid	29,101	47,646	200,637	203,989
16 01 18 04	Muud värvilised metallid ja nende sulamid	0,185	0,021	0,770	0,364
16 01 18 05	Segametallid	2,866	3,473	3,128	0,305
16 01 19	Plastid	5,495	4,890	2,120	5,580
16 01 20	Klaas	4,840	4,120	9,540	16,800

16 01 21*	Ohtlikud osad, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 16 01 07* kuni 16 01 11*, 16 01 13* ja 16 01 14*	0,000	0,000	0,032	0,246
16 01 99	Nimistus mujal nimetamata jäätmed	54,890	99,400	81,120	34,120
16 02 13 01*	Ohtlikke osi sisaldavad kasutuselt kõrvaldatud metallseadmed, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 16 02 09, 16 02 10 01, 16 02 11 01, 16 02 12 01	9,880	21,260	9,420	45,520
16 02 14 01	Kasutuselt kõrvaldatud metallseadmed, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 16 02 09, 16 02 10 01, 16 02 11 01, 16 02 12 01, 16 02 13 01	25,170	108,792	53,785	63,940
16 02 14 15	Kasutuselt kõrvaldatud suured seadmed (mille mis tahes väline mõõde on üle 50 cm), mida ei ole nimetatud koodinumbriga 16 02 09* kuni 16 02 13*, 16 02 14 12 kuni 16 02 14 14	0,066	3,409	0,693	0,000
16 02 14 16	Kasutuselt kõrvaldatud väikesed seadmed (mille ükski väline mõõde ei ületa 50 cm), mida ei ole nimetatud koodinumbriga 16 02 09* kuni 16 02 13*, 16 02 14 12 kuni 16 02 14 14 ja 16 02 14 17	0,663	3,482	0,000	0,000
16 02 15 11*	Ohtlikke aineid sisaldavad printerite tahma-, tooneri- ja tindikassetid	0,005	0,021	0,054	0,009
16 02 15*	Kasutuselt kõrvaldatud seadmetelt eemaldatud ohtlikud osad	0,000	0,017	0,000	0,000
16 02 16	Kasutuselt kõrvaldatud seadmetelt eemaldatud osad, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 16 02 15*	12,294	0,000	0,000	0,000
16 02 16 03	Kasutuselt kõrvaldatud seadmetelt eemaldatud alumiinium- ning alumiiniumisulamosad, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 16 02 15 03	9,500	0,000	0,000	0,000
16 02 98	Muud kasutuselt kõrvaldatud seadmed ja aparaadid, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 16 02 97*	0,000	0,272	0,000	0,000
16 02 98 01	Muud kasutuselt kõrvaldatud metallseadmed ja -aparaadid, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 16 02 97 01	31,461	43,713	43,973	0,030
16 03 04	Anorgaanilised jäätmed, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 16 03 03*	0,882	2,766	0,412	11,941
16 03 04 02	Vasest ja vasesulamitest koosnevad anorgaanilised jäätmed, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 16 03 03 02	1,200	1,057	0,710	1,493
16 03 04 03	Alumiiniumist ja alumiiniumisulamitest koosnevad anorgaanilised jäätmed, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 16 03 03 03	0,000	1,180	1,800	0,640
16 03 05*	Ohtlikke aineid sisaldavad orgaanilised jäätmed	0,000	0,000	0,000	1,376
16 03 06	Orgaanilised jäätmed, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 16 03 05*	0,000	0,000	0,000	11,995
16 05 06*	Ohtlikest ainetest koosnevad või neid sisaldavad laborikemikaalid, sealhulgas laborikemikaalised segud	0,000	0,042	0,000	0,015
16 06 01*	Pliiakud	98,894	172,954	139,828	135,171
16 07 08*	Õli sisaldavad jäätmed	65,939	12,263	4,344	0,289
17 01 01	Betoon	2 500,400	1 809,450	8 084,720	316,520
17 01 02	Tellised	3 785,080	549,640	1 162,000	60,380
17 01 03	Plaadid ja keraamikatooted	0,320	0,120	0,420	3,620
17 01 07	Betooni-, tellise-, plaadi- või keraamikatootesegud, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 17 01 06*	373,740	288,410	5 234,540	670,260
17 02 01	Puit	1 140,620	136,230	107,980	81,020
17 02 02	Klaas	4,200	40,640	12,020	1,560
17 02 03	Plastid	9,629	5,000	5,980	2,100
17 03 02	Bituumenitaolised segud, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 17 03 01*	2 755,540	3 251,120	2 661,100	2 504,600
17 03 03*	Kivisõe- või põlevkivitõrv ja -tõrvasaadused	0,000	0,000	0,150	0,000
17 04 01	Vask, pronks, valgevask	82,933	92,427	78,815	80,093
17 04 02	Alumiinium	162,255	298,800	91,743	45,093
17 04 03	Plii	3,933	3,673	10,198	6,804
17 04 04	Tsink	0,363	0,252	0,029	0,009
17 04 05	Raud ja teras	6 455,935	11 165,303	8 046,726	7 162,231
17 04 05 01	Raudteerööpad	0,000	0,000	20,680	4,160
17 04 07	Metallisegud	49,350	106,204	97,073	169,821
17 04 11	Kaablid, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 17 04 10*	13,907	1,806	7,022	4,857

17 04 11 01	Polümeersest või muust materjalist isolatsioonikihiga kaetud vaskkaablid või elektrijuhtmed	3,958	6,818	9,826	5,055
17 04 11 02	Polümeersest või muust materjalist isolatsioonikihiga kaetud alumiiniumkaablid või elektrijuhtmed	24,544	14,399	51,091	77,932
17 04 11 04	Isolatsioonita alumiiniumkaablid või elektrijuhtmed	26,821	246,718	49,110	92,570
17 05 03*	Ohtlikke aineid sisaldavad kivid ja pinnas	0,000	4,106	102,880	0,000
17 05 04	Kivid ja pinnas, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 17 05 03*	30 457,880	699,202	9 762,440	1 473,960
17 05 06	Süvenduspinnas, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 17 05 05*	3 296,400	153,820	0,000	0,000
17 06 01*	Asbesti sisaldavad isolatsioonimaterjalid	1,000	0,000	0,088	0,000
17 06 05*	Asbesti sisaldavad ehitusmaterjalid	171,800	178,140	151,600	174,153
17 08 02	Kipsipõhised ehitusmaterjalid, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 17 08 01*	4,040	14,020	63,180	6,140
17 09 04	Ehitus- ja lammutussegapraht, mida ei ole nimetatud koodinumbritega 17 09 01*, 17 09 02* ja 17 09 03*	2 673,285	819,105	1 486,282	1 167,491
18 01 03*	Jäätmed, mida peab nakkuse vältimiseks koguma ja kõrvaldama erinõuete kohaselt	7,412	10,798	5,160	3,351
18 01 96*	Psühhotroopse ja narkootilise toimega ravimid	0,003	0,002	0,002	0,001
18 01 98*	Sortimata ravimikogumid	0,078	0,202	0,249	0,223
18 02 02*	Jäätmed, mida peab nakkuse vältimiseks koguma ja kõrvaldama erinõuete kohaselt	0,013	0,021	0,000	0,000
18 02 98*	Sortimata ravimikogumid	0,006	0,000	0,000	0,000
19 01 12	Koldetuhk ja räbu, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 19 01 11*	5,120	0,000	0,000	0,000
19 08 01	Võrepraht	34,020	10,940	28,740	37,220
19 08 02	Liivapüüisese	5,300	1,060	3,040	8,940
19 08 09	Vaid toiduõli ja -rasva sisaldava õli ja vee segu lahutamisel tekkinud rasva, õli ning vee segu	0,000	0,000	4,900	0,000
19 08 13*	Muud ohtlikke aineid sisaldavad tööstusreovee puhastussetted	0,000	30,300	2,820	0,000
19 12 01	Paber ja kartong	0,000	0,000	0,000	1,400
19 12 02	Mustmetallid	1 816,215	2 084,043	1 945,771	1 654,515
19 12 03 01	Vask ja vasesulamid	22,776	35,234	36,951	76,781
19 12 03 02	Alumiinium ja alumiiniumsulamid	121,334	600,546	895,292	1 903,312
19 12 03 03	Plii ja pliisulamid	2,380	0,700	1,670	1,098
19 12 03 04	Muud värvilised metallid ja nende sulamid	0,000	8,862	45,426	36,484
19 12 03 05	Segametallid	0,000	0,150	0,132	0,000
19 12 04	Plastid ja kummi	0,877	0,000	0,000	0,000
19 12 09	Mineraaljäätmed (näiteks liiv, kivid)	0,000	0,000	492,000	0,000
19 12 10	Põlevjäätmed (prügikütus)	0,000	0,000	0,000	24,200
19 12 12	Muud jäätmete mehaanilise töötlemise jäägid (sealhulgas materjalisegud), mida ei ole nimetatud koodinumbriga 19 12 11*	28,200	0,000	12,180	0,000
20 01 01	Paber ja kartong	409,010	318,475	266,383	250,639
20 01 02	Klaas	0,000	1,920	1,580	0,860
20 01 08	Biolagunevad köögi- ja sööklajajäätmed	103,222	112,065	160,562	194,975
20 01 10	Rõivad	64,080	23,260	9,740	0,440
20 01 11	Tekstiilid	30,680	7,800	6,467	6,520
20 01 13*	Lahustid	0,000	0,000	0,000	0,053
20 01 14*	Happed	0,000	0,000	0,002	0,200
20 01 19*	Pestitsiidid	0,000	0,000	0,013	0,248
20 01 21*	Luminestsentslambid ja muud elavhõbedat sisaldavad jäätmed	0,465	0,773	1,297	1,135
20 01 23 11*	Klorofluorosüsinikke sisaldavad kasutuselt kõrvaldatud soojusvahetusseadmed	0,000	0,000	0,780	0,000
20 01 25	Toiduõli ja -rasv	0,000	0,000	0,818	0,839
20 01 26*	Õli ja rasv, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 20 01 25	0,000	0,000	0,036	2,281
20 01 27*	Ohtlikke aineid sisaldavad värvid, trükkvärvid, liimid ja vaigud	0,000	0,000	4,115	1,100
20 01 29*	Ohtlikke aineid sisaldavad pesuained	0,000	0,000	0,168	0,330

20 01 33*	Koodinumbriga 16 06 01*, 16 06 02* ja 16 06 03* nimetatud patareid ja akud ning sortimata patarei- ja akukogumid, mille hulgas on selliseid patareisid või akusid	0,073	0,216	0,204	0,380
20 01 35 14*	Ohtlikke osi sisaldavad kasutuselt kõrvaldatud suured seadmed (mille ükski väline mõõde on üle 50 cm), mida ei ole nimetatud koodinumbriga 20 01 21* ja 20 01 23*, 20 01 35 11* kuni 20 01 35 13*	0,101	0,000	0,009	0,123
20 01 35 15*	Ohtlikke osi sisaldavad kasutuselt kõrvaldatud väikesed seadmed (mille ükski väline mõõde ei ületa 50 cm), mida ei ole nimetatud koodinumbriga 20 01 21* ja 20 01 23*, 20 01 35 11* kuni 20 01 35 13*	0,644	0,817	0,385	0,561
20 01 35 16*	Ohtlikke osi sisaldavad kasutuselt kõrvaldatud väikesed infotehnoloogia- ja telekommunikatsiooniseadmed (mille ükski väline mõõde ei ületa 50 cm), mida ei ole nimetatud koodinumbriga 20 01 21* ja 2	0,000	0,038	0,000	0,035
20 01 36	Kasutuselt kõrvaldatud elektri- ja elektroonikaseadmed, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 20 01 21*, 20 01 23* ja 20 01 35*	0,200	0,000	0,000	0,184
20 01 36 12	Kasutuselt kõrvaldatud ekraanid, kuvarid ja suurema kui 100 cm2 ekraaniga varustatud seadmed, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 20 01 21*, 20 01 23* ja 20 01 35*	0,000	0,019	0,000	0,000
20 01 36 14	Kasutuselt kõrvaldatud suured seadmed (mille mis tahes väline mõõde on üle 50 cm), mida ei ole nimetatud koodinumbriga 20 01 21*, 20 01 23* ja 20 01 35*, 20 01 36 11 kuni 20 01 36 13	1,203	1,134	4,854	3,390
20 01 36 15	Kasutuselt kõrvaldatud väikesed seadmed (mille ükski väline mõõde ei ületa 50 cm), mida ei ole nimetatud koodinumbriga 20 01 21*, 20 01 23* ja 20 01 35*, 20 01 36 11 kuni 20 01 36 13 ja 20 01 36 16	0,638	3,236	0,180	2,310
20 01 36 16	Kasutuselt kõrvaldatud väikesed infotehnoloogia- ja telekommunikatsiooniseadmed (mille ükski väline mõõde ei ületa 50 cm), mida ei ole nimetatud koodinumbriga 20 01 21*, 20 01 23* ja 20 01 35*	3,386	1,463	0,990	0,700
20 01 38	Puit, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 20 01 37*	416,240	157,120	123,820	212,660
20 01 39	Plastid	5,340	0,960	0,680	1,640
20 01 40	Metallid	1,162	2,258	2,554	11,585
20 01 40 01	Mustmetall	5,081	48,048	3,914	6,060
20 01 40 02	Vask ja vasesulamid	0,215	0,479	0,342	0,203
20 01 40 03	Alumiinium ja alumiiniumsulamid	0,194	0,542	0,072	0,207
20 01 40 04	Plii ja pliisulamid	0,000	0,003	0,000	0,002
20 01 40 05	Muud värvilised metallid ja nende sulamid	0,289	0,085	0,124	0,115
20 01 40 06	Segametallid	0,000	0,000	0,017	0,000
20 01 98*	Sortimata ravimikogumid	0,011	0,085	0,110	0,148
20 01 99	Nimistus mujal nimetamata muud jäätmed	0,060	21,430	46,100	0,000
20 02 01	Biolagunevad jäätmed	17,420	7,960	15,420	16,060
20 02 02	Pinnas ja kivid	0,000	4 000,000	0,000	0,000
20 02 03	Muud jäätmed, mis ei ole biolagunevad	48,900	1,740	4,220	1,440
20 03 01	Prügi (segaolmejäätmed)	3 343,781	3 171,776	3 086,686	3 311,088
20 03 03	Tänavapühkmed	6,560	0,380	0,940	3,780
20 03 07	Suurjäätmed	170,964	267,754	207,665	175,203
20 03 98	Prügi (segaolmejäätmete) sortimisjäägid	0,000	0,000	0,100	5,100
20 03 99	Nimistus mujal nimetamata olmejäätmed	275,540	286,460	164,730	596,170

Jõhvi valla jäätmete koguteke on olnud perioodil 2020-2023 pigem langustrendis. 2020 aastal on märgata võrreldes ülejäänud aastatega oluliselt suuremat jäätmeteket, mis on pigem tingitud suuremate ehitusjäätmete (sh liigiti kogutud) kogustega.

Joonis 1. Kõikide jäätmeliikide koguteke Jõhvi vallas tonnides, 2020 – 2023 (Keskkonnaagentuur)

4.2 Olmejäätmed

Olmejäätmed on kodumajapidamistest kogutud segajäätmed ja liigiti kogutud jäätmed, sealhulgas paber ja kartong, klaas, metallid, plast, biojäätmed, puit, tekstiil, pakendid, elektri- ja elektroonikaseadmetest tekkinud jäätmed, patareid ja akud ning suuremõõtmelised jäätmed, sealhulgas madratsid ja mööbel ning muudest allikatest kogutud segajäätmed ja liigiti kogutud jäätmed, mis on oma koostise ja omaduste poolest kodumajapidamisjäätmete sarnased. Olmejäätmete hulka ei kuulu tootmis-, põllumajandus-, metsandus-, kalandus-, septiku ega kanalisatsioonivõrgu ja reovee töötlemise jäätmed, romusõidukid ega ehitus- ja lammutusjäätmed (JäätS § 7).

Olmejäätmetes võib sisalduda erinevaid jäätmeliike, seega olmejäätmed ei ole koostiselt ühtsed. Jäätmete koostise määravad paljud tegurid, nagu tarbimisharjumused, sorteerimine, aasta-aeg, elamu tüüp jne. Olmejäätmed ehk tavamõistes prügi on üks peamisi jäätmeliike, mis omavalitsustes tekitab kõige rohkem probleeme.

Riigi jäätmekava 2022-2028 alusel mõjutab olmejäätmete teket kõige enam majandusolukord ja tarbimise tase. Olmejäätmete tekke vältimisel on peamine roll täita elanikkonnal, kelle teadlikkusest ja tarbimisharjumustest sõltub suuresti nii pakendijäätmete, toidujäätmete kui ka muude olmejäätmete tekke vähendamine. Vastavalt Euroopa Liidu jäätmevaldkonna direktiivides (ja sellest tulenevalt ka Eesti jäätmeseaduses) püstitatud eesmärkidele peab olmejäätmete ringlussevõtu osakaal olmejäätmete kogumassist olema 2025. aastaks 55%. 2020. aastal oli nimetatud näitaja Eesti keskmisena reaalselt 29% (arvestatud IV meetodit, mille alusel toimub alates 2025. aasta andmete kohta Euroopa Komisjoni statistikaametile ehk Eurostatile andmete esitamine). Seega EL direktiivides ja Eesti seadusandluses sätestatud 2025. aasta riigi eesmärgi saavutamiseks on vaja teha suuri jõupingutusi nii Kliimaministeeriumil (ja tema valitsemisalas kuuluvatel asutustel), kohalikel omavalitsusüksustel, erinevatel tootjate ühendustel, teadusasutustel, jäätmekäitlejatel, tootjatel, elanikel jne.

Eurostat¹ andmetel tekkis 2022 aastal Eestis elaniku kohta keskmiselt 373 kilogrammi olmejäätmeid (jäätmekava koostamisel hetkel 2023 aasta andmed puuduvad).

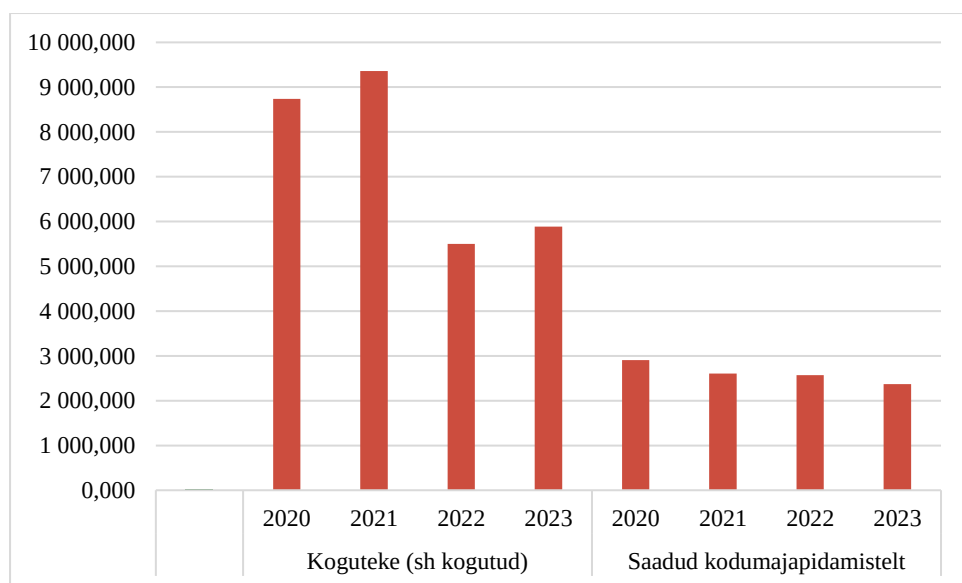
Jäätmeseaduse § 66 lõige 2 sätestab, et kohaliku omavalitsuse üksus korraldab oma haldusterritooriumil olmejäätmete, eelkõige prügi ehk segaolmejäätmete, nende

¹ Eurostat andmebaas: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/cei_pc031/default/table?lang=en

sortimisjääkide ja olmejäätmete tekkekohas liigiti kogumisel tekkinud jäätmeliikide kogumise ja veo.

Olmejäätmete tekke vähendamise edendamisel on peamine roll täita elanikkonnal, kelle teadlikkusest ja tarbimisharjumustest sõltub suuresti nii pakendijäätmete, toidujäätmete kui ka muude olmejäätmete koguse vähendamine.

Olmejäätmete liigiti kogumisel tekkekohas tuleb vastavalt kliimaministri 03.06.2022 määrusele nr 28 " Olmejäätmete liigiti kogumise ja sortimise nõuded ja kord ning sorditud jäätmete liigitamise alused" liigiti koguda vähemalt järgmised jäätmeliigid: paber ja kartong, kodumajapidamises tekkinud plastid, metallid, klaas ja puit, biolagunevad aia- ja haljastujäätmed, köögi- ja sööklajajäätmed, bioloogiliselt mittelagunevad aia- ja haljastujäätmed, pakendid, tekstiil, suurjäätmed, probleemtoodete jäätmed, ravimijäätmed ja ohtlikud jäätmed. Jõhvi valla olmejäätmete tekkest perioodil 2020 – 2023 annab ülevaate joonis 2. Antud peatükki staatilised andmed olmejäätmete osas hõlmavad olmejäätmete teket koos pakendijäätmetega.

Joonis 2. Olmejäätmete Jõhvi vallas tonnides, 2020 – 2023 (Keskkonnaagentuur)

Suurima tekkemahuga on segaolmejäätmed, mis hõlmab nii ettevõtete kui kodumajapidamiste jäätmeid, mis on aastate lõikes jäänud üldiselt samas suurusjärgus.

4.2.1 Segaolmejäätmed

Segaolmejäätmete tekke kogus sõltub jäätmete liigiti kogumisest. Segaalmejäätmete tekke koguseid mõjutab ka elanike arv. Samuti tarbivad inimesed tooteid ja teenuseid rohkem, kui piirkonna ja riigi majandusel läheb hästi.

Segaolmejäätmete (20 03 01) kogumine ja vedu on korraldatud jäätmeveoga hõlmatud ning kõik Jõhvi valla jäätmevaldajad peavad olema kogumissüsteemiga liidetud. Segaalmejäätmete kogumisega seotud tehnilised nõuded, nagu kogumismahutite tüübi, materjali, suuruse, paiknemise, tühjendussageduse ja ühiste kogumismahutite kasutamise sätestab Jõhvi valla jäätmehoolduseeskiri².

Prügilasse ladestatud segaalmejäätmete koostise analüüsimiseks on Eestis erinevate meetodite

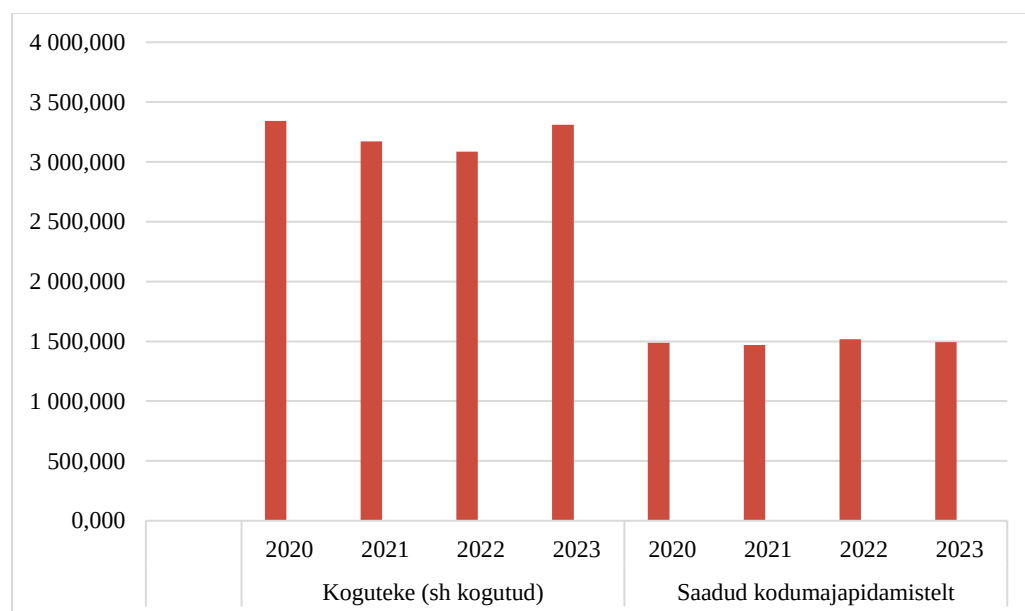
² Jõhvi Vallavolikogu 14.09.2017 määrus nr 128 "Jõhvi valla jäätmehoolduseeskiri ja korraldatud jäätmeveo kord"

alusel tehtud ainult üksikuid piirkondlikke ja valdavalt lühiajalisi uuringuid. Viimane põhjalikum segaolmejäätmete sortimisuuring viidi läbi 2020. aastal SEI Tallinn „Segaolmejäätmete, eraldi kogutud paberi- ja pakendijäätmete ning elektroonikaromu koostise ja koguste uuring“³. Varasem sortimisuuring pärineb aastast 2012-2013. Sortimisuuringu eesmärk oli analüüsida Eesti eri piirkondades ja asulatüüpides tekkivate ja prügilasse ladestatavate segaolmejäätmete ainelist koostist.

Segaolmejäätmete koostise arvutuslik analüüs näitab, et segaolmejäätmetena antakse üle 28% pakendijäätmeid ja 17% vanapaberit, mille liigiti kogumise võrgustik on kõige tihedam võrreldes muude taaskasutatavate jäätmetega. Biojäätmeid (köögi- ja sööklajäätmeid ning haljastujäätmeid) sisaldub segaolmejäätmetes üks kolmandik.

Tabel 3. Segaolmejäätmete teke Jõhvi vallas tonnides, 2020 - 2023 (Keskkonnaagentuur)

Koguteke (sh kogutud)				Saadud kodumajapidamistelt			
2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
3 343,781	3 171,776	3 086,686	3 311,088	1 488,458	1 469,898	1 518,809	1 493,188

Joonis 3. Segaolmejäätmete teke Jõhvi vallas tonnides, 2020 - 2023 (Keskkonnaagentuur)

Keskkonnaagentuuri andmete põhjal on Jõhvi vallas tekkinud segaolmejäätmete kogus olnud enam-vähem stabiilne.

Käesoleva jäätmekava haldusterritooriumilt on 2020 aastal kogutud segaolmejäätmeid kokku 3343,781 tn, mis moodustas kogu olmejäätmete tekkest ca 38%. 2023 aastal on kogutud segaolmejäätmeid kokku 3311,088 tn, mis moodustas kogu olmejäätmete tekkest 56%.

Selline vahe ei ole loogiline ja võib olla tingitud jäätmearuannetes esitatud andmete ebatäpsusega (nt 2020 aastal paber- ja kartongpakendite kogutud kogus on liiga suur võrreldes teiste aastatega või 2021 aasta mitte biolagunevate jäätmete kogus on ka eriti suur). Üldjuhul üle poole Jõhvi valla haldusterritooriumil tekkivatest olmejäätmetest moodustavad segaolmejäätmed, mis on siiski vähem, kui 2018 aastal (ca 70%).

Jõhvi valla eesmärkideks segaolmejäätmete kogumisel on:

- saavutada käesoleva jäätmekava rakendamise perioodil olukord, kus

³ <https://www.sei.org/publications/segaolmejaatmete-uuring>

segaolmejäätmete tekkemaht väheneb ning segaolmejäätmes sisalduvad vähem neid jäätmeliike, mis alluvad tekkekohal liigiti kogumise nõudele;

- tagada, et kõik jäätmevaldajad oleksid korraldatud jäätmeveoga hõlmatud.

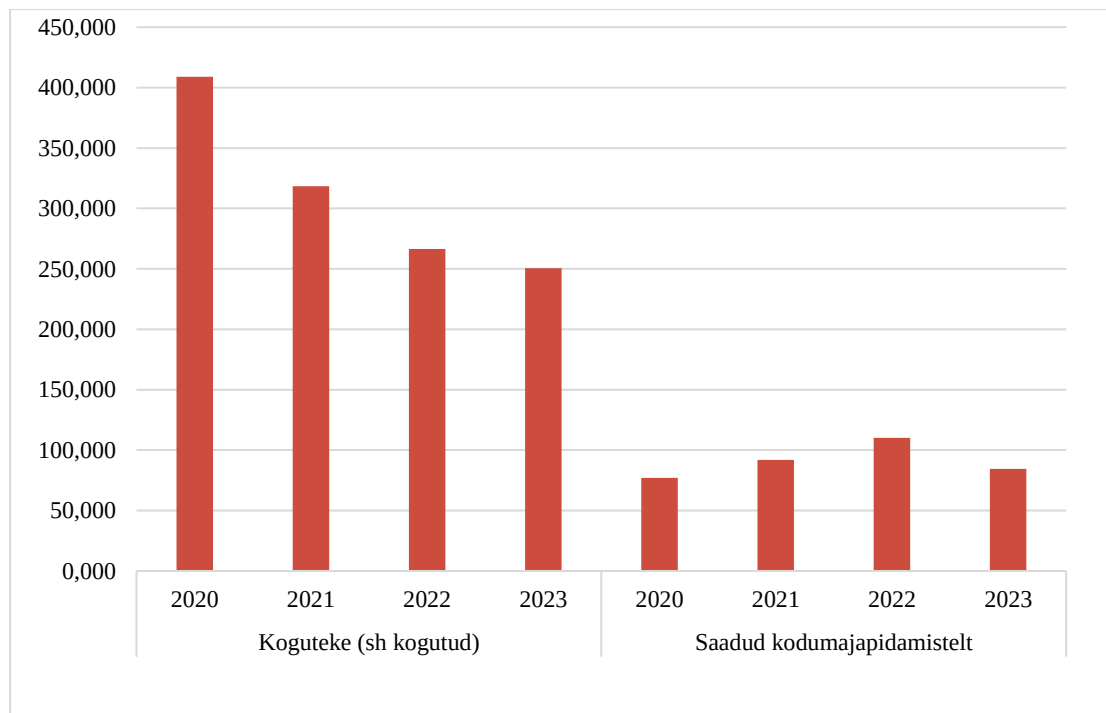
4.2.2 Paber ja kartong

Paberi- ja kartongijäätmes (jäätmekoodid: 03 03 08, 15 01 01, 19 12 01, 20 01 01) on põhiliselt taimsetest kiududest koosnev biolagunev materjal. Paberit ja kartongi kasutatakse eelkõige kirjutusmaterjalina (kirjutamisel, trükkimisel ja printimisel), samuti pakkematerjalina pakkimisel (pakkepaber, papp, kartong), tualettpaberina ja muul hügieeniotstarbel ning eripaberina (näiteks tapeet). Paberit valmistatakse tselluloosist, linasest kaltsust või muudest kiududest.

Paberi- ja kartongijäätmes (20 01 01) on eraldi kogutuna kergesti taaskasutatavad. Vanapaberi taaskasutamiseks on tarvis see eraldada muudest jäätmetest ning vältida selle kvaliteedi langemist. Antud jäätmete koguste vähendamine segaolmejäätmes on võimalik eelkõige paberi- ja papijäätmes kogumisvõrgustiku rajamise abil. Vanapaber kui materjal kattub paberi- ja kartongipakenditega, mis tähendab seda, et jäätmevaldajad koguvad küll liigiti, kuid osa vanapaberi jäätmetest jõuab pakendikonteineritesse ja vastupidi. Mõistlik on ühildada paberi- ja kartongipakendi jäätmete ning vanapaberi kogumissüsteemid, kuna inimesed juba nii kui nii tihti koguvad neid jäätmeliike koos ühte mahutisse. Ühildamise tulemusena muutub kogumissüsteem jäätmevaldajatele paremini mõistetavaks ning suureneb paberi ja kartongi liigiti kogumise määr.

Tabel 4. Paberi- ja kartongijäätmes teke Jõhvi vallas tonnides, 2020 - 2023 (Keskkonnaagentuur)

Koguteke (sh kogutud)				Saadud kodumajapidamistelt			
2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
409,010	318,475	266,383	250,639	77,141	91,906	110,167	84,407

Joonis 4. Paberi- ja kartongijäätmes teke Jõhvi vallas tonnides, 2020 - 2023 (Keskkonnaagentuur)

Jõhvi vallas kogutud paber- ja kartongijäätmete kogused on kajastatud tabelis ja joonisel 4, millest nähtub, et kogutud paber- ja kartongijäätmete kogus langustrendis. Kogutekke kogusele lisandub juurde ka kodumajapidamises kütteks kasutatava vanapaberi ja papi osa, kuid mille kogust ei ole võimalik määrata. Arvatavasti kütteks kasutatav osa võib märgatav olla, kuna Jõhvi valla territooriumil on piisavalt palju üksikmajapidamisi, kus paberi põletamine on võetud tavaliseks.

Keskonnaagentuuri jäätmearuandluse andmetel koguti Jõhvi vallas 2023 aastal liigiti 250,639 tonni paberi ja kartongi. Arvestades, et paberi ja kartongi massiprotsent segaolmejäätmetes on 17,01%⁴, võib järeldada, et Jõhvi valla segaolmejäätmete hulgas on ca 563,216 tn paberi ja kartongi. Lisades liigiti kogutud paberi ja kartongi juurde segaolmejäätmetes sisalduva koguse võib eeldada, et vallas tervikuna tekkis kokku ligikaudu 813,855 tonni paberi ja kartongi. Seega paberi ja kartongi liigiti kogumise efektiivsus on 31%.

Selleks, et suurendada kartongi ja paberi liigiti kogumise efektiivsust, tuleks muuhulgas:

- **tõsta inimeste teadlikkust kampaaniate jmt abil;**
- **muuta vanapaberi üleandmine elanikele mugavamaks, võimaldades näiteks eramajade elanikele vanapaberi üleandmist pakituna pappkarpi, paberist jäätmekotti või seotud pakina, mille kaal ei ületa 10 kilogrammi;**
- **soodustada vanapaberi äraandmist võrreldes segaolmejäätmetega veohinna kaudu;**
- **ühildada paberi- ja kartongijäätmete kogumine paberi- ja kartongipakendi kogumisega;**
- **tugevdada järelevalvet jäätmehoolduseeskirja täitmise üle, kus paberi ja kartongi konteineri kasutamine on kohustuslik.**

3.2.3 Pakendijäätmed

Pakend on mis tahes materjalist valmistatud toode, mida kasutatakse kauba mahutamiseks, kaitsmiseks, käsitsemiseks, kättetoimetamiseks või esitlemiseks selle kauba olulusringi vältel: toormest kuni valmiskaubani ning tootja käest tarbija kätte jõudmiseni. Pakendiks loetakse ka samal eesmärgil kasutatavaid ühekorrapakendeid.

Pakendijäätmed on mis tahes pakend või pakendimaterjal, mis muutub pärast pakendi kasutamist jäätmeteks jäätmeseaduse tähenduses. Pakendijäätmeteks ei loeta pakendi ja pakendimaterjali tootmisel tekkinud jääke.

Pakendijäätmetena vaadeldi sortimisuuringu käigus plast-, klaas-, metall-, paber- ja papp ning puitpakendeid. Pakendijäätmete osakaal segaolmejäätmetes oli uuringupiirkondade lõikes üsna kõikuv, jäädes 26% ja 38% vahele (Eesti keskmine 32%).

Olmejäätmete koostisesse kuuluvatest jäätmeliikidest on liigiti kogumisse kõige laialdasemalt haaratud pakendijäätmed, mille käitlemine põhineb taaskasutusorganisatsioonide korraldatud pakendijäätmete kogumisvõrgustikul. Eestis tegutseb kokku neli akrediteeritud tootjavastutusorganisatsiooni. Neist kolm (OÜ Eesti Pakendiringlus, Eesti Taaskasutusorganisatsioon MTÜ ja OÜ Tootjavastutusorganisatsioon) tegelevad tagatisrahata pakendite ning üks (OÜ Eesti Pandipakend) tagatisrahaga ehk pandipakendite kogumise ja taaskasutamise korraldamisega.

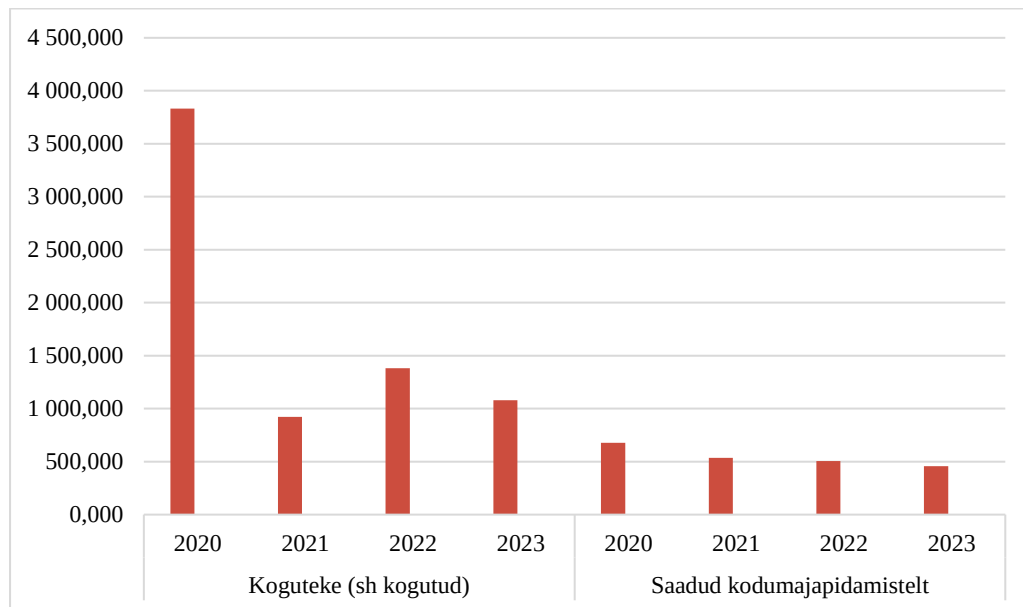
Kuna pakendite kogumise ja käitlemise osas on kohustatud isikuks tootjavastutusorganisatsioon, siis ei oma Jõhvi vald infot vallas tekkinud pakendijäätmete

⁴ Eesti keskmine lähtudes sortimisuuringust

tegeliku mahu, koostise ja nende edasise käitlemise tulemuste osas.

Tabel 5. Pakendijäätmete teke Jõhvi vallas tonnides, 2020 - 2023 (Keskkonnaagentuur)

Koguteke (sh kogutud)				Saadud kodumajapidamistelt			
2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
3 831,811	921,712	1 381,037	1 080,705	677,475	535,239	505,127	457,362

Joonis 5. Pakendijäätmete teke Jõhvi vallas tonnides, 2020 - 2023 (Keskkonnaagentuur)

Jõhvi valla kogutud pakendijäätmete kogused on kajastatud joonisel 5, millest nähtub, et kogutud pakendijäätmete kogus on olnud aasta-aastalt küll üsna kaootiline, kuid siiski langustrendis. Samuti on mõnevõrra vähenenud ka majapidamistelt kogutud pakendijäätmete kogused.

Keskkonnaagentuuri jäätmearuandluse andmetel koguti Jõhvi vallas 2023 aastal liigiti 1080,705 tonni pakendijäätmeid. Arvestades, et pakendi massiprotsent segaolmejäätmetes on 31,65%⁵, võib järeldada, et Jõhvi valla segaolmejäätmete hulgas on ca 1047,96 tn pakendeid. Lisades liigiti kogutud pakendijäätmete juurde segaolmejäätmetes sisalduva koguse võib eeldada, et vallas tervikuna tekkis kokku ligikaudu 2128,66 tonni pakendijäätmeid. Seega pakendijäätmete liigiti kogumise efektiivsus on 51%.

Selleks, et suurendada pakendijäätmete liigiti kogumise efektiivsust, tuleks muuhulgas:

- tõsta inimeste teadlikkust kampaaniate jmt abil sh tekkekohal kogumise osas;
- hõlmata pakendijäätmeid korraldatud jäätmeveoga;
- soodustada pakendijäätmete äraandmist võrreldes segaolmejäätmetega veohinna kaudu;
- edendada koostööd taaskasutusorganisatsioonidega ja Jõhvi valla jäätmevedajaga selliselt, et suurendada tekkekohal kogumist;
- avalike kogumispunktide võrgustiku optimaalse tiheduse väljaselgitamine ja taaskasutusorganisatsioonidega sõlmitud lepingute ülevaatamine;
- teavitada elanikkonna pakendikonteinerite paiknemisest.

⁵ Eesti keskmine lähtudes sortimisuuringuist

4.2.4 Biolagunevad jäätmed

Biojäätmed on biolagunevad aia- ja haljastusjäätmed, samuti kodumajapidamistest, restoranidest, tootlustus- ja jaemüügiettevõtetest pärinevad toidu- ja köögijäätmed ning samalaadsed toiduainetetööstuses tekkinud jäätmed.

Biojäätmete liigiti kogumine on oluline mitmel põhjusel:

- koos teiste jäätmetega prügilasse ladestatud biojäätmetest eraldub prügilagaasi, mis on olulise mõjuga kasvuhoonegaas;
- segaolmejäätmetega koos kogudes määrivad biojäätmed ära teised jäätmematerjalid, mida muidu oleks olnud võimalik välja sortida ja ringlusse suunata;
- biojäätmetes sisaldub olulisi taimetoitaineid, mis on väärtuslik ressurss nii koduaias kui ka põllumajanduses;
- biojäätmetest biogaasi tootes on võimalik ära kasutada neis sisalduv energia kütusena ja tekkinud kääritusjääk põlluväetisena.

Sortimisuuringu käigus analüüsiti pisteliselt proovides sisalduvates köögijäätmetes tervete ja pakendatud toiduainete ning tervete ja koorimata puu- ja köögiviljade osakaalu, et hinnata toidujäätmetes sisalduva nõ toidukao osa, mille teket oleks võimalik vältida. Toidukao ehk raisatud toidu osakaal köögijäätmetes kõikus analüüsitud proovides 20% ja 30% vahel. Kuna biojäätmed (sh toidujäätmed) pressitakse jäätmete veol kokku, siis on toidukao osakaalu määramine segaolmejäätmete sortimisuuringu käigus raskendatud. Võib eeldada, et tegelik raisatud toidu osakaal on suurem.

Biojäätmetena eristati uuringu käigus köögijäätmeid, aiajäätmeid ja muid biojäätmed (nt toataimed, lillemuld). Nõ muid biojäätmeid analüüsitud segaolmejäätmete proovides ei leidunud.

Biojäätmete sisaldus proovides jäi 23-38% vahele (Eesti keskmine 32%). Biojäätmete osakaal segaolmejäätmetes on jäänud sisuliselt samale tasemele eelmise (2012) uuringu aegsete tulemustega. Köögijäätmed (peamiselt toidujäätmed) moodustasid valdava osa biojäätmetest (keskmiselt 73%).

Aiajäätmete (eelkõige puulehed, oksad ja rohi) suhteliselt suur osakaal näitab seda, et jätkuvalt visatakse neid jäätmeid üsna suures koguses segaolmejäätmetesse. Aiajäätmete sisaldus on suurem just eramajadega piirkondades. See viitab sellele, et nende jäätmete liigiti kogumine ei ole piisaval tasemel korraldatud.

Tabel 6. Biojäätmete teke Jõhvi vallas tonnides, 2020 - 2023 (Keskkonnaagentuur)

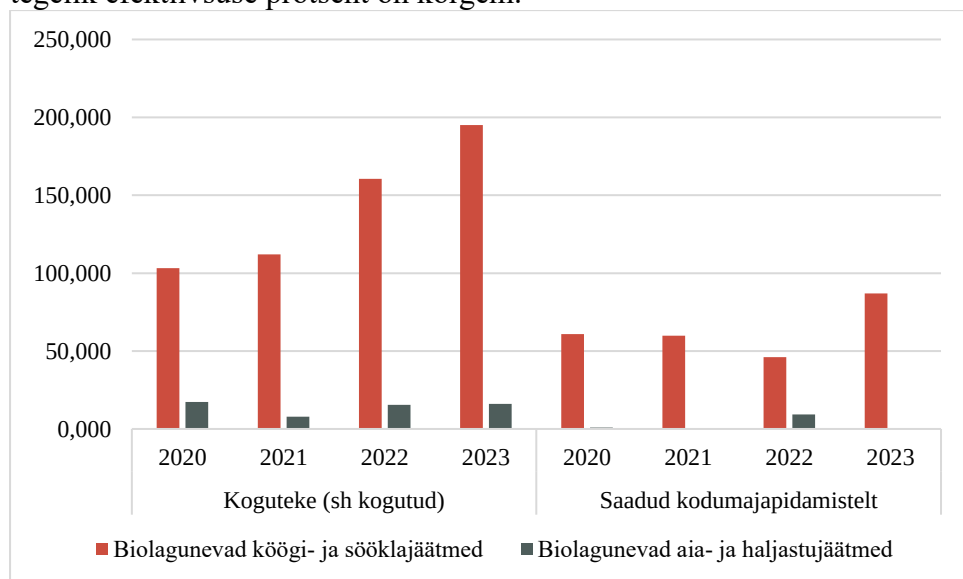
	Koguteke (sh kogutud)				Saadud kodumajapidamistelt			
	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
Biolagunevad köögi- ja sööklajajäätmed	103,222	112,065	160,562	194,975	60,808	59,842	46,062	86,988
Biolagunevad aia- ja haljastusjäätmed	17,420	7,960	15,420	16,060	0,900	0,000	9,360	0,000

Jõhvi valla kogutud biojäätmete kogused on kajastatud joonisel 6, millest nähtub, et kogutud biojäätmete kogus on kasvutrendis.

Keskkonnaagentuuri jäätmearuandluse andmetel koguti Jõhvi vallas 2023 aastal liigiti 211,035 tonni pakendijäätmeid. Arvestades, et biojäätmete massiprotsent segaolmejäätmetes on 31,65%⁶, võib järeldada, et Jõhvi valla segaolmejäätmete hulgas on ca 1050,94 tn biojäätmeid. Lisades liigiti kogutud biojäätmete juurde segaolmejäätmetes sisalduva koguse võib eeldada,

⁶ Eesti keskmine lähtudes sortimisuuringust

et vallas tervikuna tekkis kokku ligikaudu 1261,97 tonni biojäätmey. Seega biojäätmey liigiti kogumise efektiivsus on 17%. Kuna andmed ei sisalda tekkekohal ringlusse võetud biojäätmeyd ehk tekkinud ja kohapeal kompostitud ning kasutatud väetisena jäätmeyd, võib eeldada, et tegelik efektiivsuse protsent on kõrgem.

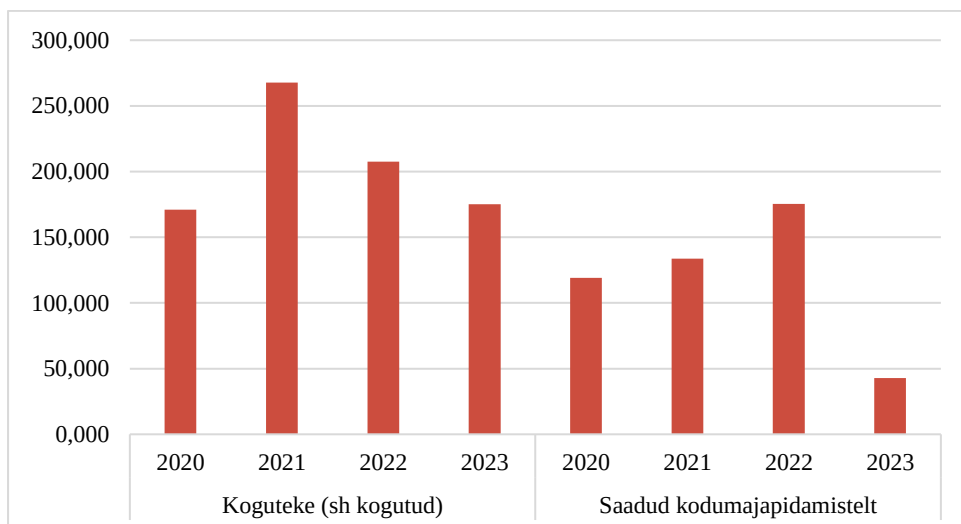
Joonis 6. Biojäätmey teke Jõhvi vallas tonnides, 2020 - 2023 (Keskkonnaagentuur)

Selleks, et suurendada biojäätmey liigiti kogumise efektiivsust, tuleks muuhulgas:

- tõsta inimeste teadlikkust kampaaniate jmt abil sh tekkekohal komposteerimise osas;
- tagada, et köögi- ja sööklajajäätmey liigiti kogumisega on hõlmatud kõik jäätmeyvaldajad (üleandmine jäätmeyvedajale või komposteerimine kohapeal);
- korraldada jäätmey liigiti kogumist Jõhvi kalmistul;
- korraldada puulehtede kogumisringe;
- korraldada Jõhvi kalmistul jäätmey liigiti kogumist, vajadusel rajada jäätmeymaja(d), süvamahutid, paigaldada kaamerad;
- võimalusel biologunevate jäätmey liigiti kogumise soodustamiseks kodukompostrite soetamine projektitoetuse abil;
- tugevdada järelevalvet jäätmeyhoolduseeskirja täitmise üle.

4.2.5 Suurjäätmey

Suurjäätmey on suuregabariidilised esemed, näiteks mööbliesemed, vaibad, madratsid, kraanikausid, wc-potid jne. Suurjäätmeytena ei käsitleta romuautosid ja autorehve, elektri- ja elektroonikaseadmetey jäätmeyd, sh külmikud, pesumasinad, telerid.

Joonis 7. Suurjäätmete teke Jõhvi vallas tonnides, 2020 - 2023 (Keskkonnaagentuur)

Selleks, et suurendada suurjäätmete liigiti kogumise efektiivsust, tuleks muuhulgas:

- tõsta inimeste teadlikkust kampaaniate jmt abil sh suurjäätmete üleandmise võimaluste osas;
- jätkata kogumist korraldatud jäätmeveo raames;
- soodustada suurjäätmete äraandmist veohinna kaudu korraldatud jäätmeveo raames.

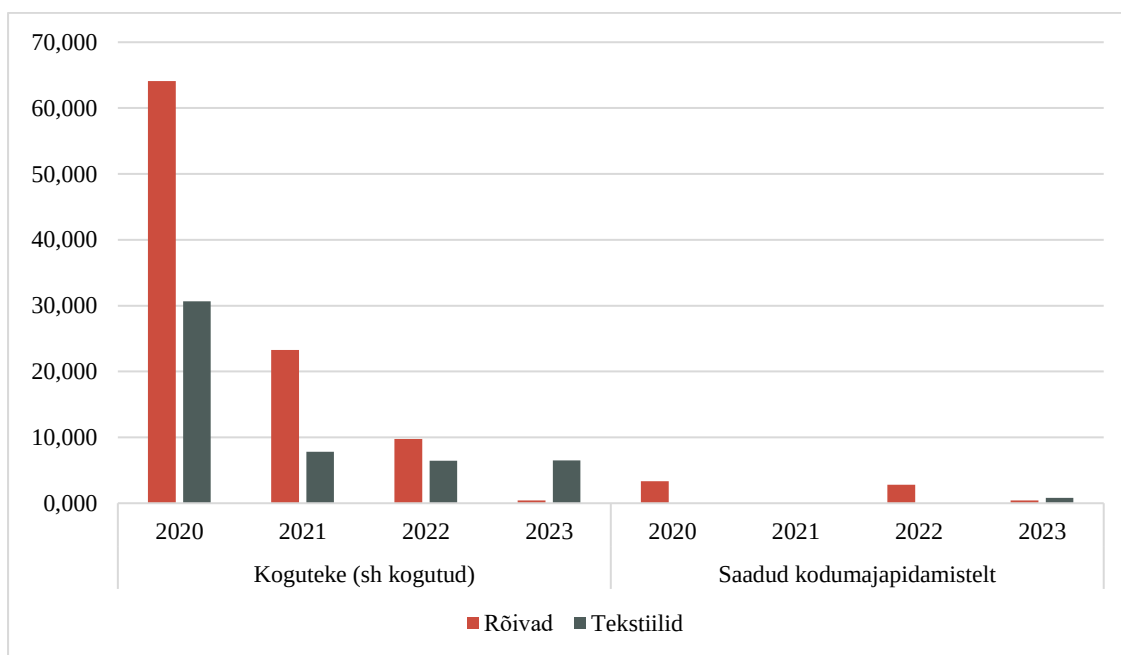
4.2.6 Tekstiili ja rõivajäätmete kogumine

Tekstiilijäätmete all peetakse silmas nii rõivaid kui tekstiile, mis pärinevad kodumajapidamistest ning sarnaseid rõiva- ja tekstiilijäätmeid, mis tekivad avalikus ja erasektoris, samuti tekstiilitööstuses tekkivaid tekstiilijäätmeid. Tekstiilijäätmete alla kuuluvad muuhulgas tekid, padjad ja jalanõud.

Tekstiilijäätmete liigiti kogumine on kohustuslik, kuid nende ringlussevõtu tehnoloogiad ja võimekus on alles arenemas. Näiteks 2020. aastal tekkis Eestis kokku 4021 tonni liigiti kogutud tekstiilijäätmeid ning ringlusse võeti sellest vaid 840 tonni. Seetõttu on esmatähtis tekstiilijäätmete teket üldse vältida. Vastavalt sortimisuringule moodustavad rõiva- ja tekstiilijäätmed (jäätmekoodid 20 01 10 ja 20 01 11) Eestis keskmiselt 5,81% segaolmejäätmetest. Arvutuslikult anti koos segaolmejäätmetega rõiva- ja tekstiilijäätmeid üle ca 39 tonni. Materjalina üldjuhul segaolmejäätmetes sisalduvad rõiva ja tekstiilijäätmed taaskasutamiseks ei sobi, kuna on sageli määrdunud ning sisaldavad detailelemente (lukud, nõöbid), mille eemaldamine on keerukas. Rõivaste korduskasutus on levinud tegevus ja neid andmeid ei ole võimalik kajastada ametlikus statistikas.

Tabel 8. Rõivaste- ja tekstiilijäätmete teke Jõhvi vallas tonnides, 2020 - 2023 (Keskkonnaagentuur)

	Koguteke (sh kogutud)				Saadud kodumajapidamistelt			
	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
Rõivad	64,080	23,260	9,740	0,440	3,340	0,000	2,800	0,440
Tekstiilid	30,680	7,800	6,467	6,520	0,000	0,000	0,000	0,820

Joonis 8. Rõivaste- ja tekstiilijäätmete teke Jõhvi vallas tonnides, 2020 - 2023 (Keskkonnaagentuur)

Vaadeldaval perioodil 2020-2023 aastatel ei ole tekstiilijäätmeid eraldi liigiti kogutud ja jäätmekäitlejatele üle antud. Käesoleva kava koostamise hetkel puuduvad Eestis teenused ja nõudlus tekstiilipõhiste, olmelise tekkega jäätmete tööstuslikus mahus käitlemiseks materjalina taaskasutamise eesmärgil. Seetõttu on esmatähtis tekstiilijäätmete teket üldse vältida.

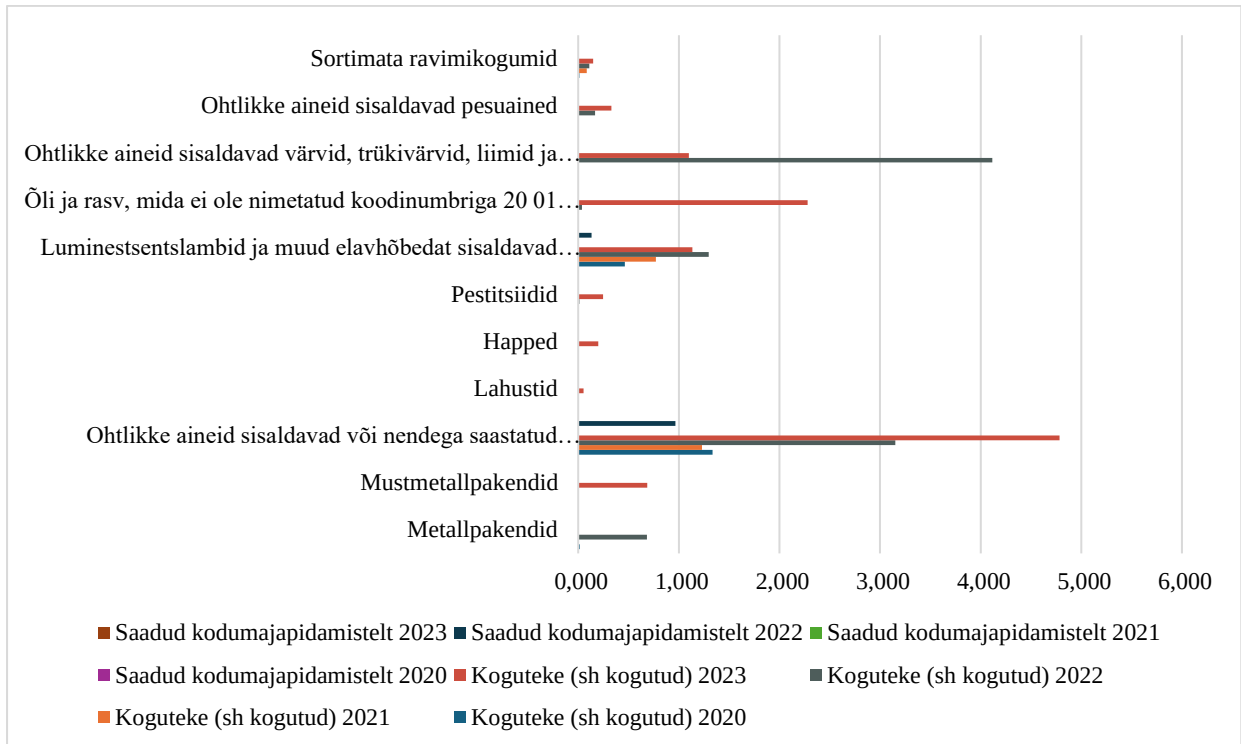
Selleks, et suurendada rõivaste- ja tekstiilijäätmete liigiti kogumise efektiivsust, tuleks muuhulgas:

- tõsta inimeste teadlikkust kampaaniate jmt abil;
- teostada koostöid rõivaste koguvate organisatsioonidega;
- korraldada kogumisringid koostöös teiste organisatsioonidega (nt Uuskasutuskeskus);
- luua rõivaste- ja tekstiilijäätmete liigiti kogumise süsteemi.

4.2.7 Ohtlikud jäätmed

Jäätmeseaduse § 65 lõike 2 kohaselt kohustub kohalik omavalitsus oma haldusterritooriumil korraldama kodumajapidamistes tekkivate ohtlike jäätmete kogumist ja üleandmist jäätmekäitlejatele. Ohtlikke jäätmeid tekib nii majapidamistes kui ettevõtetes. Majapidamistes jääb üle peamiselt vanu akusid, patareisid, värvijäätmeid, ohtlikke pakendeid, vanu ravimeid ja päevavalguslampe jmt. Ettevõtetes tekib nii spetsiifilisi tootmisjääke kui majapidamisega sarnaseid ohtlikke jäätmeid. Ohtlikud jäätmed peab eraldama nende tekkekohas, kuna need kujutavad ohtu nii inimese tervisele kui ka keskkonnale.

Ohtlike jäätmetena käsitletakse ka eterniidijäätmeid ja muid asbesti sisaldavaid ehitusmaterjale. Asbestist materjale enam ehituses ei kasutata, seega tekib kogu ohtlik materjal vanade ehitiste renoveerimise-lammutamise tulemusena.

Joonis 9. Ohtlike jäätmete (kodumajapidamises tekkinud) teke Jõhvi vallas, 2020 - 2023 (Keskkonnaagentuur)

Selleks, et suurendada kodumajapidamises tekkinud ohtlike jäätmete liigiti kogumise efektiivsust, tuleks muuhulgas:

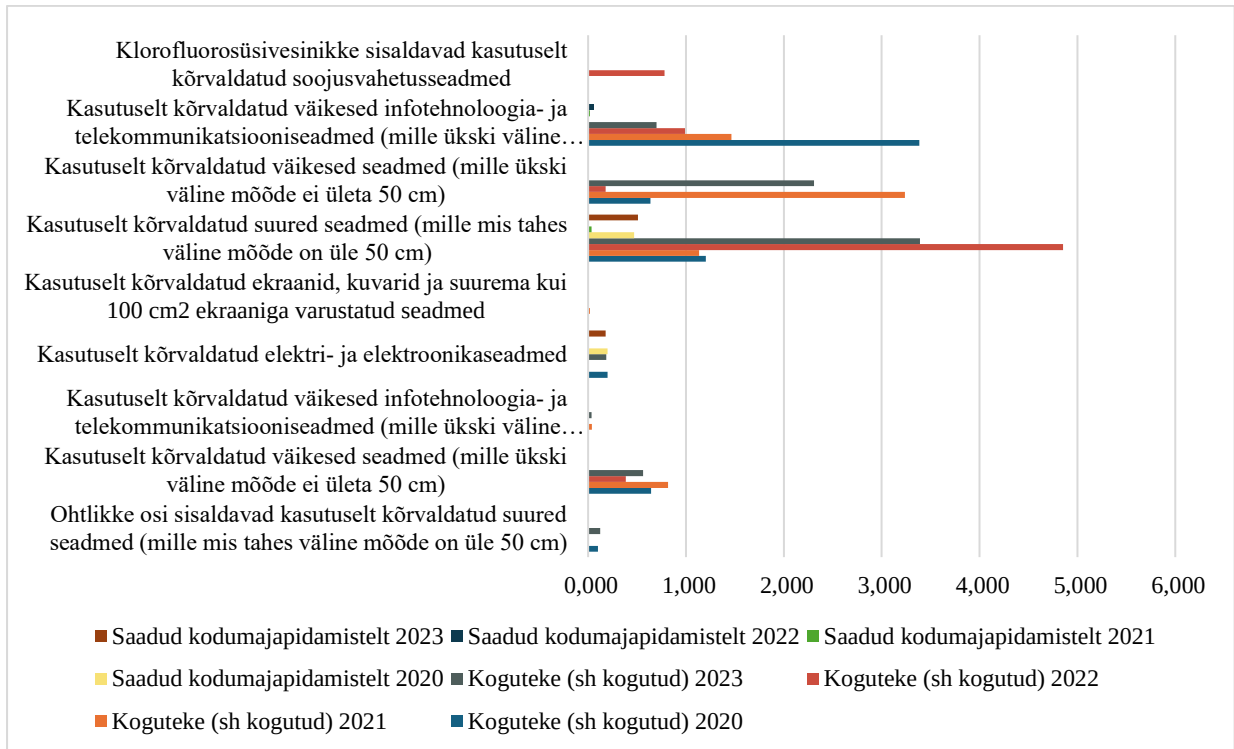
- jätkata eraisikutelt tasuta ohtlike jäätmete vastuvõtmist;
- rakendada tegevusi jäätmevaldajate teadlikkuse tõstmiseks nii ohtlike jäätmete kogumise kui üleandmise võimaluste osas.

4.2.8 Elektri- ja elektroonikajäätmed

Elektri- ja elektroonikaseade on seade, mis vajab töötamiseks elektrivoolu või elektromagnetvälja, ning seade selle voolu ja välja tekitamiseks, suunamiseks ning mõõtmiseks ja on mõeldud kasutamiseks pingel mitte üle 1000 V vahelduvvoolu ning mitte üle 1500 V alalisvoolu korral.

Kodumajapidamises kasutatav elektri- ja elektroonikaseade on seade, mida kasutatakse tavapäraselt kodumajapidamises, ning kaubanduses ja tööstuses, asutuses ja mujal kasutatav elektri- ja elektroonikaseade, mis oma laadi tõttu sarnaneb kodumajapidamises kasutatava elektri- ja elektroonikaseadmega.

Elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmed on üks kiiremini kasvavaid jäätmevooge. Need jäätmeliigid sisaldavad väärtuslikke metalle, kuid samas hulgaliselt ka äärmiselt keskkonnaohtlikke komponente nagu elavhõbe, tina, kaadmium, freoonid jne

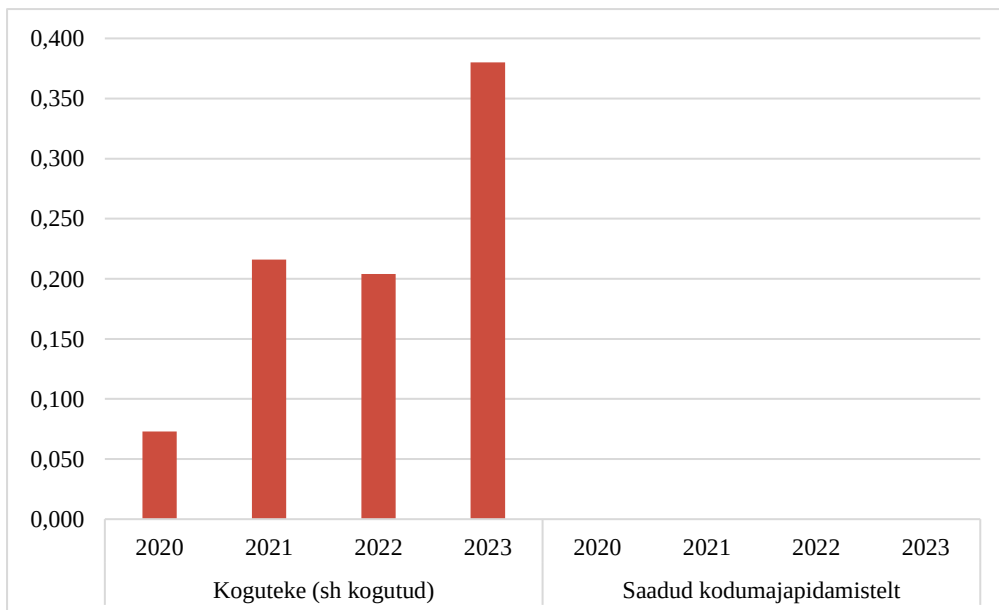
Joonis 10. Elektri- ja elektroonikajäätmete teke Jõhvi vallas, 2020 - 2023 (Keskkonnaagentuur)

Selleks, et suurendada elektri- ja elektroonikajäätmete liigiti kogumise efektiivsust, tuleks muuhulgas:

- rakendada tegevusi jäätmevaldajate teadlikkuse tõstmiseks nii vastuvõtu kohtade osas, kui ka jäätmete ohtlikkuse osas.

4.2.9 Akud ja patareid

Kantav patarei või aku on patarei, nööpelement, patareikogum või aku, mis on suletud, mida saab kanda ning mis ei ole tööstuslik ega mootorsõiduki patarei või aku.

Joonis 11. Akude- ja patareijäätmete teke Jõhvi vallas, 2020 - 2023 (Keskkonnaagentuur)

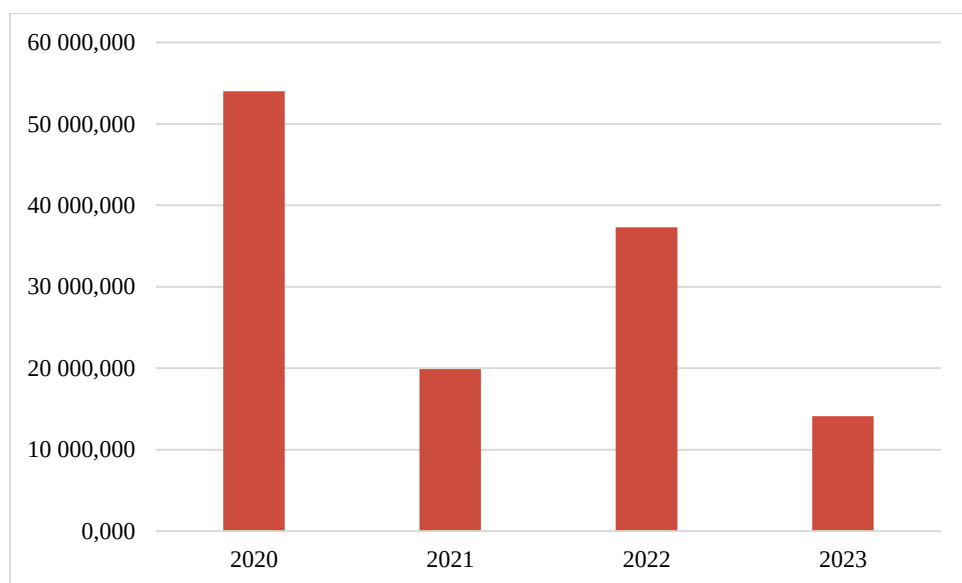
Selleks, et suurendada akude- ja patareijäätmete liigiti kogumise efektiivsust, tuleks muuhulgas:

- rakendada tegevusi jäätmevaldajate teadlikkuse tõstmiseks nii vastuvõtu kohtade osas, kui ka jäätmete ohtlikkuse osas.

4.3 Ehitus- ja lammutusjäätmed

Ehitus- ja lammutusjäätmed (edaspidi *ehitusjäätmed*) on ehitus- ja lammutustööde käigus tekkinud jäätmed.

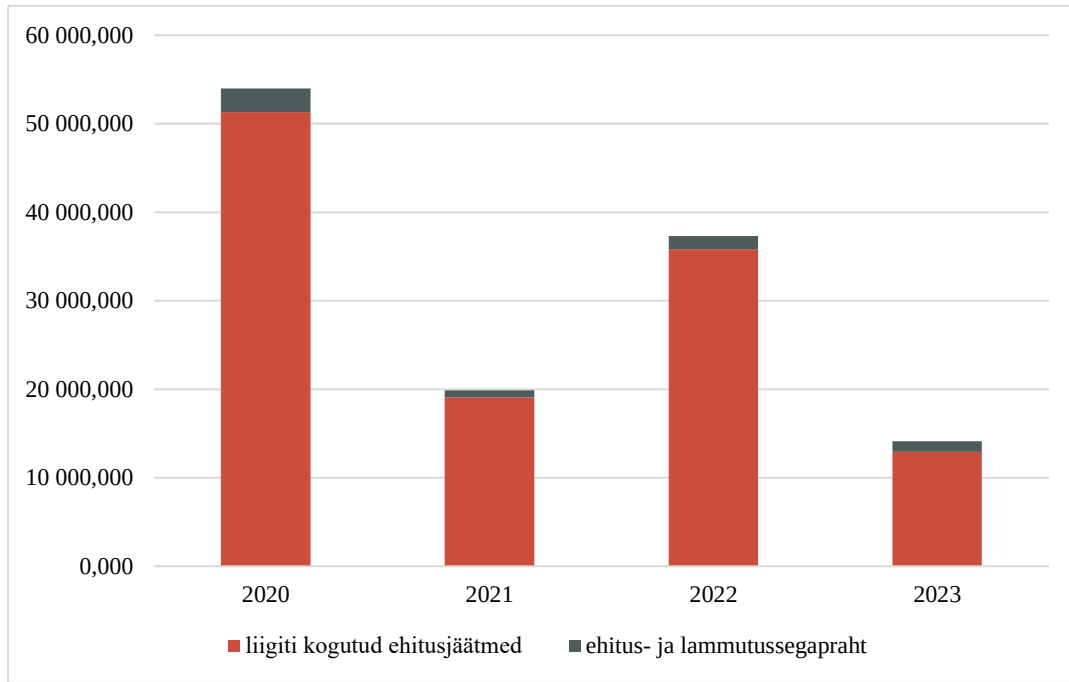
Ehitusjäätmete hulka kuuluvad puidu, metalli, betooni, telliste, ehituskivide, klaasi ja muude ehitusmaterjalide jäätmed, sealhulgas need, mis sisaldavad asbesti ja teisi ohtlike jäätmeid ning väljaveetav kaevis, mis tekib ehitamisel ning mida ehitustööde tegemiseks ei kasutata.

Joonis 12. Ehitusjäätmete koguteke Jõhvi vallas, 2020 - 2023 (Keskkonnaagentuur)

Tabel 13. Ehitusjäätmete kogumine Jõhvi vallas, 2020 - 2023 (Keskkonnaagentuur)

	2020	2021	2022	2023
liigiti kogutud ehitusjäätmed	51 324,648	19 066,298	35 811,411	12 942,937
ehitus- ja lammutussegapraht	2 673,285	819,105	1 486,282	1 167,491

Joonis 13. Ehitusjätmete kogumine Jõhvi vallas, 2020 - 2023 (Keskkonnaagentuur)

Liigiti kogutud ehitusjätmed moodustasid 2023 aastal ehitusjätmete kogutekkest ca 92%, mis on kõrge näitaja. Ehitusjätmete kogused liikide kaupa on toodud tabelis 2.

5. HINNANG JÄÄTMEVOOGUDELE TULEVIKUS

Jäätmeid tekib igas inimtegevuse valdkonnas, mistõttu on need paratamatult saanud igapäevaseks osaks meie elus. Selleks et keskkond säiliks elamiskõlblikuna ja võimalikult puhtana, on vajalik jäätmetekke ärahoidmine või vähendamine ning jäätmete sihipärane käitlemine vastavalt üldtunnustatud jäätnehierarhiale.

Jäätmete teke sõltub ka rahvaarvu muutusest ja selle juurde kasvust. Reeglina suureneb olmejäätmete teke koos elanikkonna majandusliku seisundi paranemisega ning elanikkonna pideva vähenemisega kaasneb ka jäätmetekke vähenemine.

Jäätmevoogude prognoosimisel peab arvestama, et lähtudes Statistikaameti prognoosist lähimatel aastatel Ida-Virumaal on oodata rahvaarvu vähenemist. Samas võib prognoosida, et olmejäätmete osakaal hakkab langema seoses jäätmete liigiti kogumisega. Elanikkonna keskkonnateadlikkuse arendamine aitab küll eeldatavalt kaasa jäätmete liigiti kogumise paranemisele, lisaks on muutunud kõikidele jäätmevaldajatele kohustuslikuks nii mitme jäätmeliigi eraldi kogumine, mis omakorda vähendab segaolmejäätmete kogust, kuid samal ajal suurendab liigiti kogutud jäätmete kogust. Ettevõtlusega seotud muutused Jõhvi valla territooriumil omavad olulist mõju jäätmetekkele. Hinnangu andmine nendele muutustele on praktiliselt võimatu.

Teiste jäätmeliikide (suurimateks on ehitus- ja lammutusjäätmete, erinevad tootmisjäätmed) teket mõjutab enim era- ja ettevõtlussektori tegevused antud jäätmete tekitamisel, mis omakorda on mõjutatud üldises majandusolukorrast ning valda uute ettevõtete tekkimisest. Jooniselt 13 selgub, et 2023 aastal ehitusjäätmete koguteke on võrreldes eelnevate aastatega vähenenud ning ehitusjäätmete liigiti kogumine on heal tasemel.

Riigi poolt planeeritavad uued piirangud jäätmete ladestamisel annavad omakorda positiivse tõuke liigiti kogumise süsteemi arengule ja vajalikkusele.

6. OLEMASOLEVAD KÄITLUSSÜSTEEMID JA KÄITLEMISTARISTU

6.1 Segaolmejjäätmete kogumis- ja käitlussüsteem

Segaolmejjäätmete kogumine ja vedu on korraldatud jäätmeveoga hõlmatud ning kõik Jõhvi valla jäätmevaldajad peavad olema kogumissüsteemiga liidetud. Segaolmejjäätmete kogumisega seotud tehnilised nõuded, nagu kogumismahutite tüübi, materjali, suuruse, paiknemise, tühjendussageduse ja ühiste kogumismahutite kasutamise sätestab Jõhvi valla jäätmehoolduseeskiri.

6.2 Paberi ja kartongi kogumis- ja käitlussüsteem

Paberi- ja kartongijäätmete kogumine ja vedu on korraldatud jäätmeveoga hõlmatud. Paberi- ja kartongijäätmed on eraldi kogutuna kergesti taaskasutatavad. Antud jäätmete koguste vähendamine segaolmejjäätmetes on võimalik eelkõige paberi- ja papijäätmete tekkekohal kogumise abil. Vanapaber kui materjal kattub osaliselt pakenditega, mis tähendab seda, et suur osa vanapaberi jäätmetest jõuab pakendikonteineritesse ja vastupidi. Tulevikus on mõistlik ühildada paberi- ja kartongipakendi jäätmete ning paberi ja kartongi kogumissüsteemid. Ühildamise tulemusena muutub kogumissüsteem jäätmevaldajatele paremini mõistetavaks ning suureneb paberi ja kartongi liigiti kogumise määra.

Kõigis korterelamutes tuleb paberit ja kartongi koguda eraldi jäätmemahutitesse ja üle anda jäätmevedajale. Äri-, tootmis- teenindus- ja ühiskondlike hoonetega kinnistutel tuleb paberit ja kartongi koguda liigiti. Liigiti kogutud paberit ja kartongi peab üle andma jäätmekäitluskohtadesse või jäätmevedajale. Juhul, kui äri-, tootmis- teenindus- ja ühiskondlike hoonetega kinnistutel tekib paberi ja kartongi jäätmeid üle 50 kilogrammi nädalas, tuleb need koguda jäätmemahutisse ja üle anda jäätmevedajale. Üksikelamutes tuleb paberit ja kartongi koguda liigiti. Liigiti kogutud paberi ja kartongi peab üle andma jäätmekäitluskohtadesse või jäätmevedajale. Paberi ja kartongi põletamine on lubatud ainult selles koguses, mis on vajalik tule süütamiseks.

6.3 Biolagunevate jäätmete kogumis- ja käitlussüsteem

Biolagunevate jäätmete kogumine ja vedu on korraldatud jäätmeveoga hõlmatud. Biolagunevad jäätmed tuleb koguda eraldi ning kasutada kompostimiseks või paigutada selleks ettenähtud jäätmemahutisse ja üle anda jäätmevedajale. Biolagunevaid jäätmeid on lubatud kompostida oma kinnistu piirides. Väljaspool oma kinnistut on biolagunevaid jäätmeid lubatud kompostida ainult jäätmeloa või kompleksloaga jäätmekäitluskohal.

Jõhvi valla territooriumil kehtiv jäätmehoolduseeskiri sätestab nõuded biolagunevate jäätmete liigiti kogumisele ja kompostimisele. Kõikides korterelamutes, kus puudub kompostimise võimalus, tuleb biolagunevaid köögi- ja sööklajajäätmeid koguda eraldi jäätmemahutisse ja üle anda jäätmevedajale. Majutuskohades, toiduainetega kauplevates kohtades, toitlustusasutustes ja muudel mitteelamumaa sihtotstarbega kinnistutel, kus sellised jäätmed tekivad, tuleb biolagunevaid köögi- ja sööklajajäätmeid koguda eraldi jäätmemahutitesse ja üle anda jäätmevedajale. Üksikelamutes, paariselamutes ja korterelamutes, kus kompostimise võimalus on olemas, võib biolagunevaid köögi- ja sööklajajäätmeid kompostida vastavalt eeskirja nõuetele oma kinnistu piires või üle anda jäätmevedajale.

Biolagunevate jäätmete konteineri saamiseks tuleb pöörduda kas Jõhvi valla jäätmevedaja või muu ettevõtte poole, kes rendib või müüb konteinereid. Pärast igat tühjendamiskorda jäätmevedaja paigaldab konteineri biolagunevast materjalist vooderduskoti määrdumise vältimiseks.

Biolagunevad jäätmed tuleb paigutada jäätmemahutisse lahtiselt, paberkotti või -karpi ning biolagunevatesse kotti. Kindlasti ei tohi kasutada musta või muu kilekotti. Kui konteiner on korralikult suletav, jäätmed nõuetekohaselt pakendatud ning kasutatakse konteineri vooderduskotti, ei kujuta biolagunevate jäätmete liigiti kogumine ohtu tervisele ega kaasne sellega haisu või muid ebameeldivaid ilminguid.

Biolagunevate jäätmete liigiti kogumisel väheneb oluliselt segaolmejäätmete hulk. Seega on võimalik valida väiksem konteiner või harvem tühjendussagedus, mis omakorda tähendab väiksemaid kulutusi segaolmejäätmetele. Muude jäätmete hulgas prügilasse sattununa eraldub biolagunevate jäätmete lagunemisel metaan, mis on üks kasvuhoooneefekti põhjustavatest gaasidest. Biolagunevate jäätmete liigiti kogumise ja kompostimisega tagatakse nende keskkonnasõbralik käitlemine, taastatakse ainete looduslik ringkäik ning väheneb prügilate ohtlik mõju keskkonnale.

Biolagunevate köögi- ja sööklajäätmete liigiti kogumise edendamiseks on valla soov toetada vallaelanikke tekkekohal kompostimisega. Võimaluse korral taotleb vald Keskkonnainvesteeringute Keskuse (KIK) kaudu toetust just kodude juurde paigutatavate biojäätmete kompostrite ostuks.

Biolagunevad aia- ja haljastujäätmed tuleb koguda tekkekohas muudest jäätmetest eraldi, komposteerida kohapeal enda kinnistu piires või anda üle jäätmekäitluskohta või nõuetekohasele käitlejale. Biolagunevad aia- ja haljastusjäätmed võib koguda koos biolagunevate köögi- ja sööklajäätmetega ja anda üle jäätmevedajale selles ulatuses, mida kogutakse biolagunevate jäätmete mahutisse. Juhul, kui valla eelarves on piisavalt rahalisi vahendeid, korraldab Jõhvi vald puulehte kogumist elanikkonnalt. Kogumisringid korraldatakse sügisel.

Kalmistutel tekkivad jäätmed sisaldavad samuti väga suures ulatuses biolagunevaid haljastusjäätmeid. Jõhvi valla haldusterritooriumil asub üks kalmistu: Jõhvi kalmistu. 2024 seisuga Jõhvi kalmistul puudub jäätmete liigiti kogumise süsteem.

6.4 Pakendi kogumis- ja käitlussüsteem

Eestis kehtib pakendivaldkonnas tootjavastutuse põhimõte. Pakendiettevõtjad, kes lasevad turule pakendatud kaupsid peavad tagama turule lastud pakendite ja nendest tekkinud pakendijäätmete kokku kogumise ja taaskasutamise selliselt, et täidetud oleksid PakS kehtestatud taaskasutamise, sh ringlussevõtu sihtarvud. Kohustuse võivad pakendiettevõtjad täita iseseisvalt või anda kirjaliku lepinguga üle taaskasutusorganisatsioonile. Taaskasutusorganisatsiooni kohustused on samuti paika pandud PakSis ning peamiseks kohustuseks on tagada pakendijäätmete kogumine üle-eestilise pakendijäätmete kogumisvõrgustiku kaudu ning kokku kogutud pakendite korduskasutus ja pakendijäätmete taaskasutamis. Taaskasutusorganisatsioon peab tagama teenusele juurdepääsu kõigile pakendiettevõtjatele ning tagama võrdse kohtlemise kõikidele ettevõtetele, kes on lepingud sõlminud. Taaskasutusorganisatsioonide tegevust rahastatakse teenustasudest, mida maksavad pakendatud kauba turule laskvad pakendiettevõtjad turule lastud pakendi massi alusel.

Pakendiseadusega on paika pandud kogumiskohtade tiheduse nõuded arvestades asustustihedust ja elanike arvu konkreetsetes omavalitsustes. Kogumiskohad määratakse kindlaks taaskasutusorganisatsiooni ja kohaliku omavalitsuse organi vahel sõlmitavas kirjalikus

lepingus. Tagatisrahaga pakendite tagasivõtmine peab olema korraldatud müügikohas või selle teenindusmaal kui müügikoha suurus on vähemalt 200 ruutmeetrit. Tagatisrahaga pakendeid ei pea võtma tagasi sellistes müügikohtades, mille suurus on alla 20 ruutmeetri. Müügikohtade puhul, mille suurus on 20–199 ruutmeetrit, võib tagatisrahaga pakendite kogumine olla korraldatud väljaspool müügikoha teenindusmaa piire kui selleks on olemas kohaliku omavalitsuse organi nõusolek. Tagatisrahaga pakendite tagasivõtmise osas võivad erineda müügikohad ka koostööd teha ning korraldada tagasivõtmise ühiselt juhul kui pakendatud kauba müüjad paiknevad vahetus läheduses.

Pakendijäätmete kogumiseks kasutatakse Jõhvis tekkekohal kogumist või avalikke kogumispunkte, samuti saab pakendijäätmeid üle anda korraldatud jäätmeveo raames tellitava teenusena vastavalt korraldatud jäätmeveo tingimustele või jäätmekäitluskohadesse. Pakendijäätmete kogumiseks kasutatakse avalikke pakendikogumise mahuteid või pakendikogumise kotte, mille paigaldamise-, hooldamise- ja käitlemiskulud kannab taaskasutusorganisatsioon. Nende asukohad kooskõlastatakse vallavalitsusega. Avalike pakendikogumise mahutite aadressid avaldatakse Jõhvi valla kodulehel. Tagatisrahaga pakendi jäätmete kogumisel peab taaskasutusorganisatsioon tagama pakendiseaduse § 17¹ nõuetele vastava pakendipunktide tiheduse.

Jõhvi Vallavalitsus võib kokkulepel taaskasutusorganisatsiooniga suurendada või vähendada pakendipunktide tihedust pakendiseaduses sätestatud miinimumist. Tekkekohal kogumine ehk pakendikoti ja/või individuaalse kogumismahuti teenus on mõeldud pakendi ja pakendijäätmete kogumiseks eramajades või korteriühistutes. Tekkekohal kogumise tingimused lepatakse kokku teenusepakkuja ja kliendi vahel, järgides kõiki õigusaktidest tulenevaid nõudeid. Jõhvi vallas tekkekohal kogumist sh kotiteenus pakub Tootjavastutusorganisatsioon OÜ.

Jõhvi vallas segapakendid on korraldatud jäätmeveoga hõlmatud. Segapakendite osas ei anta vedajale ainuõigust. Segapakendi kohtkogumine on mõeldud teenusena, mida vedaja on kohustatud jäätmevaldajale pakkuma olenemata asumist ja elamu/hoone tüübist.

Jõhvi valla territooriumil tegutsevad kolm segapakendi kogumisega tegelevat organisatsiooni, kes on kohustatud arendama avaliku võrgustiku: Tootjavastutusorganisatsioon OÜ, Eesti Pakendiringlus OÜ, MTÜ Eesti Taaskasutusorganisatsioon. Jõhvi vallas asuvate avalike pakendikonteinerite asukohad on esitatud tabelis 4.5.

Tagatisrahaga pakendi kogumisega tegeleb ainult üks organisatsioon - Eesti Pandipakend OÜ. Eesti Pandipakend OÜ andmetel (2024 aasta septembri kuu seisuga) asuvad pandipakendi tagastuspunktid Jõhvi vallas:

- Jõhvi Maxima, Rakvere 29, Jõhvi linn
- Jõhvi Selver, Narva mnt. 8, Jõhvi linn
- Jõhvi Konsum, Narva mnt. 38, Jõhvi linn
- Jõhvi kauplus Elektra, Tartu mnt. 15a, Jõhvi linn
- Jõhvi Maksimarket Järve, Puru tee 1, Jõhvi linn
- Lidl Jõhvi, Puru tee 5, Jõhvi linn
- Keskväljak 4 Maxima, Keskväljak 4, Jõhvi linn

Pandipakendi tagastuspunktide asukohad on leitavad Eesti Pandipakend OÜ kodulehel: <https://www.eestipandipakend.ee/tagastuspunktid>

Tabel 14. Avalike pakendikonteinerite asukohad Jõhvi vallas

Asukoht	Liik	Maht, m3	Kogus
Eesti Taaskasutusorganisatsioon MTÜ			
Puru tee 4, parkla	segapakend	2,5	1
Jõhvi linn, Hariduse 8, Gümnaasiumi vastas	segapakend	1,1	1
Jõhvi linn, Jõhvi küla mänguväljaku ääres	segapakend	2,5	1
Jõhvi vald, Kose küla, Männi tänav (Männi 2 juures)	segapakend	1,1	1
Jõhvi linn, Küti 4 alajaaama juures	segapakend	1,1	1
Jõhvi linn, Aasa 27 üle tee	segapakend	1,1	1
Jõhvi linn, Linda tn 15 (Farmi Piimatööstuse juures)	segapakend	1,1	1
Jõhvi linn, Ristiku 12 (alajaama plats)	segapakend	1,1	1
Tammiku alevik, Tammiku rahvamaja	segapakend	2,5	1
Jõhvi linn, Ülesõidu tänav T5 (AÜ Juubeli juures)	segapakend	1,1	1
Jõhvi vald, Linna küla, Laane üldmaa 3	segapakend	1,1	1
Jõhvi linn, Kooli 2	segapakend	1,1	1
Tammiku alevik, Tamme 30 (Spordimaja juures)	segapakend	1,1	1
Tootjavastutusorganisatsioon OÜ			
Jõhvi linn, Kaare 21	segapakend	0,6	1
Jõhvi linn, Koidu 2b	segapakend	0,6	1
Jõhvi linn, Koidu 2v	segapakend	0,6	1
Jõhvi linn, Rakvere 13	segapakend	0,6	1
Jõhvi linn – Anna ära kodust!	segapakend	-	-
Eesti Pakendiringlus OÜ			
Jõhvi vald, Edise küla, Edise aiandi kõrval	klaaspakend	1,5	1
Jõhvi linn, Hariduse 6	klaaspakend	5	1
Jõhvi linn, Hariduse 8	klaaspakend	1,5	1
Jõhvi linn, Jaama 28	klaaspakend	1,5	
Jõhvi linn, Jaama 36/38	klaaspakend	5	1
Jõhvi linn, Jaama 36/38	segapakend	1,1	2
Jõhvi linn, Aasa tänav L1 (Veski tn 9 vastas)	klaaspakend	1,5	1
Jõhvi linn, Keskväljak J2 (viadukti alune parkla)	klaaspakend		
Jõhvi linn, Kivi tänav (Pae 3a juures)	klaaspakend		
Jõhvi linn, Küti 4 alajaaama juures	klaaspakend		
Jõhvi linn, Jaama 22	klaaspakend	1,5	1
Jõhvi linn, Kalmistu ääres	klaaspakend	1,5	1
Jõhvi linn, Kalmistu ääres	segapakend	1,1	2
Jõhvi vald, Kahula küla, rahvamaja	klaaspakend	1,5	1
Jõhvi vald, Kahula küla, kiigeplats	klaaspakend		
Jõhvi linn, Soo tänav T3 (Soo nt 32 juures)	klaaspakend	5	1
Jõhvi vald, Kose küla, Metsa tänav (Metsa 7 juures)	klaaspakend	5	1
Jõhvi linn, Kaare 1	klaaspakend	1,5	1
Jõhvi linn, Kaare 1	segapakend	1,1	2
Jõhvi linn, Kaare 31	klaaspakend	1,5	1
Jõhvi linn, Narva mnt 8	klaaspakend	5	1
Jõhvi linn, Nooruse 5a	klaaspakend	1,5	1
Jõhvi linn, Vahe 2/4	klaaspakend	1,5	1

Pakendite tekkekohas kogumine pakendikoti või konteineriga eramajades ning pakendikonteineriga kortermajades ja asutustes on üks arengusuundadest pakendijäätmete liigiti kogumise efektiivsuse suurendamisel. Pakendikotiga või pakendikonteineriga oma värvast või hoovist pakendite kogumine on oluliselt mugavam kui avaliku pakendipunkti kasutamine ja sellisel moel on taaskasutusorganisatsioonidel võimalik koguda paremini sorteeritud ja puhtamaid pakendijäätmeid. Tekkekohal kogumisega välditakse avalike pakendikonteineritega kaasnevat risustamist.

6.5 Rõiva- ja tekstiiljäätmete kogumis- ja käitlussüsteem

Täna sel päeval pole Jõhvi valla rõiva- ja tekstiiljäätmete kogumine korraldatud jäätmeveoga hõlmatud ega ka paigutatud ühtegi vastavat konteinerit valla territooriumile. Elanikel on siiski võimalus viia kasutuskõlblikud riided ja tekstiil Uuskasutuskeskusesse, Humanosse, HjaM ning Sõbralt Sõbrale kogumispunkti sisse.

Materjalina üldjuhul segaolmejäätmes sisalduvad rõiva- ja tekstiiljäätmel taaskasutamiseks ei sobi, kuna on sageli määrdunud ning sisaldavad detailelemente (lukud, nööbid), mille eemaldamine on keerukas. Rõivaste korduskasutus on levinud tegevus, kuid neid andmeid ei ole võimalik kajastada ametlikus statistikas, seetõttu pole ka teada, kui palju suunati Jõhvi valla elanike poolt rõivaid ja tekstiili korduskasutusse näiteks läbi Uuskasutuskeskuse või Sõbalt Sõbrale kogumispunkti sisse. Tekstiili- ja rõivajäätmete tekke vältimisel on eelistatud lahenduseks korrigeerida tarbimisharjumusi ja vähendada nn kiirmoe tööstuse toodete tarbimist. Olemasolevaid taaskasutamiseks kõlblikke esemeid on otstarbekas viia taaskasutusse. Käesoleva kava koostamise hetkel puuduvad Eestis teenused ja nõudlus tekstiilipõhiste, olmelise tekkega jäätmete tööstuslikus mahus käitlemiseks materjalina taaskasutamise eesmärgil.

6.6 Suurjäätmete kogumis- ja käitlussüsteem

Suurjäätmete kogumine ja vedu on korraldatud jäätmeveoga hõlmatud. Vastavalt jäätmeseadusele peab suurjäätmete kogumiskoht asuma jäätmevaldajast maksimaalselt 15 km kaugusel. Suurjätmeid on võimalik üle anda korraldatud jäätmeveo raames üle kogu valla territooriumil või viia Uikala prügilasse.

6.7 Ohtlike jäätmete kogumis- ja käitlussüsteem

Jäätmeseaduse § 65 lõike 2 kohaselt kohustub kohalik omavalitsus oma haldusterritooriumil korraldama kodumajapidamistes tekkivate ohtlike jäätmete kogumist ja üleandmist jäätmekäitlejatele. Ohtlikke jätmeid tekib nii majapidamistes kui ettevõtetes. Majapidamistes jääb üle peamiselt vanu akusid, patareisid, värvijätmeid, ohtlikke pakendeid, vanu ravimeid ja päevavalguslampe jmt. Ettevõtetes tekib nii spetsiifilisi tootmisjätmeid kui majapidamisega sarnaseid ohtlikke jätmeid. Ohtlikud jätmed peab eraldama nende tekkekohas, kuna need kujutavad ohtu nii inimese tervisele kui ka keskkonnale.

Valla elanikud saavad oma ohtlikud jätmed tasuta ära anda ohtlike jäätmete kogumispunkti. Alates 16.05.2016.a. Jõhvi valla ohtlike jäätmete kogumispunkt asub Tolmet OÜ territooriumil aadressiga Kaasiku 30, Jõhvi külas.

Ohtlike jäätmete kogumispunkt on ettenähtud eraisikute jaoks. Juriidiline isik korraldab ise ohtlike jäätmete kogumist, vastutab nende ohutu hoidmise eest kuni üleandmiseni keskkonnalauba omavale jäätmekäitlejale.

Ohtlike jätmetena käsitletakse ka eterniidijätmeid ja muid asbesti sisaldavaid ehitusmaterjale. Asbestist materjale enam ehituses ei kasutata, seega tekib kogu ohtlik materjal vanade ehitiste renoveerimise-lammutamise tulemusena. Valla eelarves rahaliste vahendite olemasolul ja/või projekti rahastusel korraldatakse eterniidijäätmete kogumist. Üldjuhul toimub kogumisring sügisel ning info on leitav vallavalitsuse veebilehelt, võimalusel avaldatakse info valla lehes ja sotsiaalmeedias. Võimalusel kogumisringide toimumist rahastatakse osaliselt Keskkonnainvesteeringute Keskuse toetusprogrammidest.

6.8 Probleemtoodete jäätmete kogumis- ja käitlussüsteem

Eestis kehtiv jäätmeseadus kehtestab nn probleemtoodetele tootjavastutuse põhimõtte, mis tähendab, et tootja on kohustatud tagama tema valmistatud, edasimüüdud või sisseveetud probleemtoodetest tekkivate jäätmete kokku kogumise ja nende taaskasutamise või kõrvaldamise. Probleemtooted on kõik tooted, mille jäätmed võivad põhjustada kõrgendatud riske inimese tervisele ja keskkonnale. Siiani on reguleeritud probleemtoodete käitlust koos teiste ohtlike jäätmetega, kuid nende kõrgendatud riskist tulenevalt tuleb nende käitlemisele täiendavat tähelepanu pöörata. Probleemtooted on:

- elektri- ja elektroonikaseadmed ja nende osad;
- patareid ja akud;
- mootorsõidukid ja nende osad;
- rehvid;
- põllumajandusplast;
- kalapüügivahendid;
- niisutatud pühkepaber;
- õhupallid;
- filtra ja tubakatooted ja koos tubakatootega kasutamiseks turustatav filter.

6.8.1 Elektri- ja elektroonikaseadmed

Turustaja on kohustatud oma müügikoha kaudu, mille müügipind on vähemalt 400 m², elektri- ja elektroonikaseadmed kasutajalt tasuta vastu võtma turustava seadmega sama liiki ja sama otstarvet täitvast seadmest tekkinud elektriaromu või mille väline mõõt ei ületa 25 cm. Kui kodumajapidamises kasutatava elektri- ja elektroonikaseadme turustajal ei ole mööda avalikke teid 10 km raadiuses kodumajapidamiste elektroonikaromude kogumiskohta, peab tootja turustaja müügikoha kaudu füüsiliselt isikult tasuta tagasi võtma talle müüdava seadmega sama liiki ja sama otstarvet täitvast seadmest tekkinud elektroonikaromu, sõltumata sellest, kas see füüsiline isik on soetanud või soetab turustajalt samalaadse seadme.

Elektri- ja elektroonikaseadmete tootja peab rajama kodumajapidamises kasutatavatest elektri- ja elektroonikaseadmetest tekkinud jäätmete (elektroonikaromude) kogumispunktid igasse Eesti maakonda, võttes arvesse rahvastiku tihedust ning nõuet, et elektroonikaromude üleandmine oleks elektroonikaromu valdajale võimalikult mugav. Tootja peab rajama vähemalt iga üle 3500 elanikuga linna või valla territooriumile kodumajapidamiste elektroonikaromude kogumispunkti. Jõhvi vallas korraldab elektri- ja elektroonikaseadmete tootmise ja müügiga tegelevate ettevõtjate poolt neil lasuvate tootjavastutuse kohustuste täitmist MTÜ EES-Ringlus.

Valla elanikud saavad oma elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmed tasuta ära anda ohtlike jäätmete kogumispunktis aadressil Kaasiku 30, Jõhvi küla, Jõhvi vald. Tagastatavad elektroonikaseadmed peavad olema kompleksed.

6.8.2 Patarei ja akujäätmete kogumis- ja käitlussüsteem

Tootja on kohustatud kantavate patareide ja akude ning mootorsõidukite patareide ja akude jäätmed tarbijalt turustaja müügikohtade kaudu tagasi võtma tasuta, sõltumata sellest, kas tarbija kavatseb osta uue patarei või aku või mitte. Tootja varustab turustajat kogumiseks vajaliku kogumismahutiga. Tootja on kohustatud patareide ja akude turustajalt, kohalikult omavalitsuselt ning kohaliku omavalitsuse jäätmejaama halduslepingu alusel haldavalt jäätmekäitlejalt patarei- ja akujäätmed tasuta tagasi võtma.

Kasutatud patareide kogumiskastide asukohad Jõhvi valla territooriumil:

- Jõhvi vallamaja, Kooli 2 Jõhvi linnas;
- ohtlike jäätmete kogumispunkt aadressiga Kaasiku 30 Jõhvi külas;
- kõik kauplused, kes tegelevad sellist liiki patareide müügiga.

6.8.3 Romusõidukid ja rehvid

Mootorsõidukite ja nende osade (sh rehvide) tagasivõtmise peavad tootja-vastutuse põhimõttel ellu rakendama ja finantseerima tootjad ja turustajad, kes võivad selle ülesande delegeerida jäätmekäitlejatele.

Romusõiduk on ohtlik jääde, mida tohib käidelda ainult ohtlike jäätmete käitlemise õigust omav ettevõtja. Romusõiduki käitluskoha (kogumiskoht, lammutuskoda) tegevus peab vastama kõikidele seadusega sätestatud nõuetele. Romusõidukite kogumine ja tootjale tagastamine tuleb tootjal korraldada selliselt, et romusõiduki omanikule oleks romusõidukist loobumine võimalikult mugav ning romusõiduki kogumiskohta üleandmine võimalik vähemalt tema elukohajärgse maakonna piires. Romusõidukeid võetakse vastu autolammutustes ja vanametalli vastuvõtupunktides.

Vanarehvide kogumiseks on MTÜ Rehvinglus loonud tootjavastutussüsteemi. Vanarehvid saab viia Uikala prügilasse (2024 aasta septembri kuu seisuga) või hooldustöökotta viimase nõusolekul. Vanarehvide kogumispunktid on leitavad MTÜ Rehvinglus kodulehel: <https://www.rehvinglus.ee/leia-kogumispunkt?county=Ida-Virumaa&serves=private>

6.8.4 Põllumajandusplast

Põllumajandusplasti kogutakse peamiselt otse ettevõtete juurest. Tootja on kohustatud põllumajandusplasti jäätmed piiramata koguses tasuta tagasi võtma:

- põllumajandusplasti kasutajalt;
- kohalikult omavalitsuselt;
- kohaliku omavalitsuse jäätmejaama lepingu alusel haldavalt jäätmekäitlejalt.

Põllumajandusplasti liigiti kogumise edendamiseks tuleb teostada järelevalvet tootjatele pandud kohustuste täitmise üle ja teavitada regulaarselt põllumajandusplasti kasutajaid põllumajandusplasti tasuta äraandmise võimalustest. Alates 01. jaanuarist 2013 peavad olema kõigis põllumajandusplasti müügikohtades üleval teated, kuhu saab põllumajandusplasti jäätmeid tagastada (asukohad ja telefoninumbrid, kust on võimalik saada asjakohast infot).

6.8.5 Kalapüügivahendid, niisutatud pühkepaber, õhupallid ning ka filtriga tubakatooted ja koos tubakatootega kasutamiseks turustatav filter

Vaatamata sellele, et kalapüügivahendid, niisutatud pühkepaber, õhupallid ning filtriga tubakatooted ja koos tubakatootega kasutamiseks turustatavad filtrid kuuluvad jäätmeseaduse alusel probleemtoodete hulka, puudub Eestis nende jaoks asjakohane ja arusaadav kogumissüsteem.

Riigi jäätmekava ei käsitle nende jäätmete käitlemist ning ka Kliimaministeeriumi kodulehel ei ole teavet nende probleemtoodete ega nende käitlussüsteemi kohta.

Seetõttu ei ole ka käesoleva jäätmekava koostamisel saadaval teavet kalapüügivahendite, niisutatud pühkepaberi, õhupallide ning filtriga tubakatoodete ja koos tubakatootega kasutamiseks turustatavate filtrite käitlussüsteemi kohta.

6.9 Ehitus- ja lammutusjäätmete kogumis- ja käitlussüsteem

Ehitusjäätmete hulka kuuluvad puidu, metalli, betooni, telliste, ehituskivide, klaasi ja muude ehitusmaterjalide jäätmed, sealhulgas need, mis sisaldavad asbesti ja teisi ohtlikke jäätmeid ning väljaveetav kaevis, mis tekib ehitamisel ning mida ehitustööde tegemiseks ei kasutata.

Ehitusjäätmete käitlemise eest vastutab ehitusjäätmete valdaja.

Ehitusjäätmeid ei tohi anda käitlemiseks, sh vedamiseks, üle isikule, kellel puudub nende jäätmete käitlemiseks keskkonnakaitseluba.

Ehitusjäätmete valdaja (nii eraisik, kui ka juriidiline isik) peab säilima kahe aasta jooksul dokumendid, mis tõendavad jäätmete nõuetekohast kogumist või üleandmist jäätmekäitlejale ning esitama need dokumendid või jäätmeveolepingu vallavalitsuse ametniku nõudel kontrollimiseks.

Ehitusjäätmed tuleb koguda liigiti nende tekkekohal. Eraldi tuleb koguda vähemalt:

- puit;
- kiletamata paber ja kartong;
- metall, sh eraldi must- ja värviline metall;
- mineraased jäätmed, sealhulgas kivid, krohv, lehtklaas;
- raudbetoon- ja betoondetailid;
- kile.

Ohtlikud ehitusjäätmed tuleb koguda liikide kaupa eraldi jäätmemahutitesse, mis on märgistatud vastavalt keskkonnaministri poolt kehtestatud korrale.

Ehitusjäätmete käitlemise küsimused tuleb lahendada juba ehitise projekteerimise etapis. Ehitise vastuvõtmisel tuleb muude dokumentide hulgas esitada õiend jäätmete nõuetekohase käitlemise kohta. Ehitusjäätmete käitlust reguleerib Jõhvi valla jäätmehoolduseeskiri.

6.10 Ülevaade suurematest kõrvaldamis- ja taaskasutusrajatistest

Jõhvi vallas puuduvad kõrvaldamiskohad ning suured jäätmekäitluskohad (sh prügilad). Suurem osa tavajäätmetest suunatakse Uikala prügilasse. Ehitusjäätmed võetakse vastu ka Kohtla-Järvel BRD Mineral OÜ tootmisterritooriumil.

Uikala prügila

Sulgemist vajavaid prügilaid Jõhvi vallas ei ole. Pärast Kotinuka prügila sulgemist alustas tegevust Uikala prügila, mis asub Toila vallas Kukruse külas, ca 4,5 km kaugusel lõunas Põhja-Eesti pankrannikust ja Soome lahest ning 5 km kaugusel Jõhvi linnast põhja pool. Uikala prügila operaatoriks on Ekovir OÜ. Uikala prügila on tavajäätmete prügila ja ohtlikke jäätmeid vastu ei võeta. Erandiks on eterniit.

BRD Mineral OÜ

BRD Mineral OÜ asub aadressil Ereda tee 37, Sompas, Kohtla-Järve ja võtab vastu järgmisi ehitusjäätmeid: ehitus- ja lammutusjäätmeid; maaparandus-, pinnase- ja süvendustööde jäätmeid; katlamajade- ja jõujaamade jäätmeid; puidu- ja metsamajandamisjäätmeid.

Kuusakoski AS

Kuusakoski põhitegevuseks on metallide taaskasutus. Tööstuslike protsesside käigus eraldatud metallid ja muud materjalid müüakse tooraineks Soome ja mujale maailma.

Kuusakoski Jõhvi teenindusplats asub aadressil Kaasiku 32, Jõhvi küla, Jõhvi vald. Eraisikutelt võetakse vastu: romusõidukid ja rehvid; ohtlikud jäätmed (akud); kodumajapidamistes tekkivad metallijäätmed; elektri- ja elektroonikajäätmed. Äriklientidelt võetakse vastu: sõidukid, romud, vanad tootmismasinad; ohtlikud jäätmed (akud); tööstustootmises tekkivaid metallijäätmeid; väärismetalle sisaldavaid jäätmeid; elektri- ja elektroonikajäätmed (sh andmeturve); rehvid.

Tolmet OÜ

Tolmeti põhitegevusala on vanametalli vastuvõtt ja töötlemine. Lisaks vanametalli vastuvõtule tegeleb Tolmet vanade romusõidukite vastuvõtmisega. Tolmet Tallinn OÜ Jõhvi teenindusplats asub aadressil Kaasiku 30, Jõhvi küla, Jõhvi vald.

OÜ Corestone Green

Corestone Green OÜ taaskasutab mittemaaksete maavarade kaevandusjäätmeid Ahtme aheraine puistangul, mis asub Ida-Viru maakonna territooriumil Jõhvi vallas, Kose külas asuval Killustiku kinnistul, Kohtla-Järve linnas, Ahtme linnaosas asuval Ritsika vkt 3 kinnistul ja Illuka vallas, Rausvere külas asuval Ahtme kaevanduse I 4 maatükki kinnistul. Aheraine puistangutes ladustatud aheraine taaskasutatakse killustiku tootmise eesmärgil.

Oktoobri Jäätmete Sorteerimiskeskus

OJSK tegeleb tavajäätmete (ehitusjäätmed, olmejäätmed, penoplast) kogumise ja äraveoga. Jäätmed võetakse vastu ettevõtte territooriumil aadressiga Oktoobri tn 3, Kohtla-Järve ja sorteeritakse. Penoplast võetakse tasuta vastu.

6.11 Eelneva jäätmekava eesmärkide täitmise analüüs

Jõhvi valla jäätmekava 2021 – 2025 toob välja jäätmehoolduse strateegilised eesmärgid ja nende saavutamise meetmed, tegevused ning mõõdikud, mis aitavad eesmärkide täitmist seirata.

Tabel 15. Jõhvi valla jäätmekava 2021-2025 eesmärkide täitmine

Tegevus	Täitmine
<i>Eesmärk 1: jäätmetekke vältimine ja vähendamine</i>	
korraldada ja läbiviia keskkonnateadlikkuse kampaaniaid nt koostöös Keskkonnaametiga (koolides, lasteaedades jne)	jooksvalt teostatud
korraldada täiskasvanute keskkonnavalik teavitust ja nõustumist, et vähendada jäätmeteket	jooksvalt teostatud (nt infotundide korraldamine eakatele)

propageerida korduskasutust ning biolagunevate jäätmete komposteerimist	jooksvalt teostatud
koostöö arendamine MTÜ-ga Uuskasutuskeskus	teostatud osaliselt
jäätmealaste artiklite avaldamine vallalehes	jooksvalt teostatud
jäätmealaste juhendmaterjalide väljaandmine ja levitamine	jooksvalt teostatud
valla kodulehe jäätmekäitlusinfo pidev ajakohastamine	jooksvalt teostatud
<i>Eesmärk 2: jäätmete ohtlikkuse vähendamine</i>	
ohtlike jäätmete kogumisringide korraldamine hajaasustuse piirkonnas	eesmärk ei ole täidetud
teadlikkuse tõstmine jäätmete ohtlikkuse ning selle üleandmise võimaluste osas	jooksvalt teostatud
<i>Eesmärk 3: jäätmete koguse ja taaskasutamise edendamine</i>	
järjepidev jäätmete taaskasutust suunav teadlikkuse edendamine	jooksvalt teostatud
liigiti kogutud jäätmete üleandmise võimalustest teavitamine kodulehel ja ajalehes	jooksvalt teostatud
järjepidev segapakendi tekkekohal liigiti kogumise propageerimine ning MTÜ-ga Tootjavastutusorganisatsioon koostöö edendamine	Jõhvi Vallavalitsusel on koostööleping MTÜ-ga Tootjavastutusorganisatsioon, kes pakub segapakendi tekkekohal kogumise teenust nii korteriühistutele kui ka eramajadele. Samas alates 2023 aasta juunist segapakendid on korraldatud jäätmeveoga hõlmatud
kaasata korraldatud jäätmeveoga kõik jäätmevaldajaid, kes ei komposteer biolagunevaid jäätmeid oma kinnistu piirides	jooksvalt teostatud, peab jätkama
biolagunevate jäätmete kompostimise propageerimine	jooksvalt teostatud
eramajade elanikutele kompostrite jagamine	eesmärk ei ole täidetud, kuna ei olnud saadud toetus KIKi poolt (oli esitatud kaks taotlust)
järelevalve teostamine ehitusjäätmete käitlemise ja sortimisnõuete täitmise osas	jooksvalt teostatud
<i>Eesmärk 4: jäätmetest tuleneva keskkonnariski vähendamine ning seire ja järelevalve tõhustamine</i>	
teadlikkuse tõstmine jäätmete üleandmise võimaluste osas	jooksvalt teostatud
illegaalsete olmejäätmete ladestuskohtade likvideerimine ja maastikupilti kahjustavate lagunenu hoonete lammutamine	jooksvalt teostatud
talgupäevas osalejate toetamine konteinerite ja kogutud jäätmete äraviimise osas	jooksvalt teostatud
eterniidijäätmete kogumisringide korraldamine	teostatud kord aastas nii KIKi toel, kui ka eelarve vahenditest
järelevalve tõhustamine jäätmekäitluse keskkonnanõuete täitmise üle	jooksvalt teostatud
järelevalvealane koostöö Keskkonnaameti ja naaberomavalitsustega	jooksvalt teostatud

7. ANDMEID MINEVIKUS SAASTUNUD JÄÄTMEKÕRVALDAMISKOHTADE NING NENDE KORRASTAMISEKS VÕETAVATE MEETMETE KOHTA

Minevikus saastunud jäätmekorvaldamiskohad on suuremas osas seotud põlevkivi kaevandamisega ning ümbertöötlemisega. Valla territooriumil asuvad nõ aherainemäed. Need jäätmeoidlad on üleriigilise tähtsusega olulised keskkonnareostuse objektid mis vajavad kulutusi. Üks ladestu on võetud kasutusse – aherainet purustatakse ning kasutatakse täitematerjalina või killustiku tootmiseks.

Kose külas asuv tuhamägi oli suletud aastal 2009, kuna tööstusjäätmete prügila ei vastanud keskkonnanõuetele. Järelhooldusega tegeleb viimane käitaja – VKG Energia OÜ, kes vastutab prügilas ladestatud jäätmetest lähtuvate negatiivsetest keskkonnamõjudest põhjustatud kahju eest. Viimane käitaja viib läbi suletud prügila seiret, mis annab võimaluse hinnata prügila seisukorda, et vajadusel võtta kasutusele meetmed keskkonnaohu vältimiseks või vähendamiseks, võib tähendada ka täiendavate korrastustööde vajadust.

Jõhvi valla territooriumil asub suletud ja korrastatud olmejäätmete Kotinuka prügila. Prügila järelhooldusega tegeleb Ekovir OÜ.

Vastavalt Keskkonnaregistri andmetele Jõhvi valla territooriumil on üks jääkreostuse objekt: Edise aheraine ladestus (registrikood JRA0000038). Jääkreostuse likvideerimiseks ei ole meetmeid rakendatud ning hetkeseisuga ei plaanita korrastada.

8. JÄÄTMETEKKE VÄLTIMINE

Jäätmetekke vältimine on jäätmehierarhia kõige prioriteetsem tase, mida tuleks arvestada ja eelistada jäätmekäitluse korraldamisel. Jäätmetekke vältimise alla loetakse:

- otsest vältimist – mõistlik tarbimine, keskkonda ja ressursse säästev tootmine
- korduskasutust – toote uuesti kasutamine esialgsel otstarbel
- korduskasutuseks ettevalmistamist –remontimine, ümberdisainimine, kontrollimine jne.

Jäätmetekke vältimise võimalused sõltuvad paljudest teguritest nagu majandusolukord, tarbijate teadlikkus, ressursitõhususe ja jäätmetekke vältimise meetmete rakendamise ulatus jne.

Jõhvi valla jäätmetekke vältimise ja vähendamise eesmärgi saavutamise meetmeteks on jäätmetekke vältimisele suunava teadlikkuse järjepidev tõstmine ning jäätmetekke vältimist soodustavad tegevused, millele aitavad omakorda kaasa toidujäätmete, prügistamise ja ladestamise vältimine ja vähendamine.

8.1 Toidujäätmete vältimise ja vähendamise meetmed

Eesti toidujäätmete tekke vältimise kava eesmärk on vähendada toidujäätmete ja toidukao teket kogu toidu tarnimise ahelas. See tagab kokkuhoiu loodusressurssidelt, majanduslikelt ressurssidelt ja sotsiaalsüsteemi koormamiselt.

Oluline on, et kogu ühiskond integreeriks oma mõtteviisi ja tegevusse toidujäätmete tekke vältimise eesmärgi ning kasvaks teadlikkus toidujäätmete tekke vältimisest.

Jäätmetekke vältimise valdkonnas on atraktiivseks lahenduseks erinevad digilahendused, millest inimesed tihti ei tea: nt ResQ Club⁷, samuti on Eestis kättesaadav rakendus Olio⁸. Toidupäästmisega tegeleb ka Sumena OÜ. Ettevõtte ostab soodsa hinnaga hulgiladudest aeguma hakkava kauba ning paneb selle müüki enda e-poes⁹.

Ühe toidukao vähendamise meetmena on Jõhvi Vallavalitsus kogu jäätmekava perioodil valmis kaudselt toetama vabakondlikke ühendusi (sobiva maa-ala kasutusse andmisega ning vajaliku informatsiooni hankimise ja nõustamisega), kes soovivad rajada Jõhvi linna haldusterritooriumile toidukapid ning tegeleda toidukappide igapäevase haldamisega. Toidukapi idee seisneb selles, et eraisikud, toitlustusasutused, kauplejad ja tootjad saavad nii pakkuda kui koguda toitu, mis muidu ära visataks.

Ka haridusasutustes tuleb pöörata eraldi tähelepanu toidujäätmete (sh toidukao) vältimisele, mis mõjutab kaudselt ka kodumajapidamistes tekkivat toidukadu, kuna õpilastes juurutatud harjumused koolis kanduvad eeldatavalt edasi ka kodusse keskkonda.

8.2 Avalikel üritustel jäätmetekke vältimine

Kõikidel avalikel üritustel tuleb rakendada jäätmete liigiti kogumist. Tulenevalt 02.07.2019. a jõustunud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivist (EL) 2019/904 teatavate plasttoodete keskkonnamõju vähendamise kohta, on vajalik rakendada meetmeid, millega tagatakse ühekordselt kasutatavate plastist joogitopside (sh nende korkide ja kaante) ja toidupakendite

⁷ <https://www.facebook.com/resqclubee/>

⁸ <https://olioex.com/>

⁹ <https://sumena.ee/>

tarbimise pidev vähenemine. Lisaks tuleb avalikel üritustel soosida liigiti jäätmete kogumist, et vältida biolagunevate, pakendijäätmete ja olmejäätmete segunemist. Avalikel üritustel peab toidu ja joogi serveerimiseks kasutama korduskasutatavaid anumaid ja söögiriistu (alates 01.01.2024).

8.3 Mere- ja muude veekogude prügi vältimine

Kuna Jõhvi vald ei piirne merega, ei käsitleta jäätmekavas eraldi mereprügi vältimise, vähendamise ja koristamise meetmed. Veekogu äärsetel aladel, mida kasutatakse puhke- ja rannaalana, peab selle ranna haldaja korraldama rannaala koristuse ja vältima kogumisvahendite üle täitumist.

Mereprügi on viimastel aastatel muutunud oluliseks probleemiks, mis ei ohusta mitte ainult mere ja ranniku keskkonnaseisundit, vaid ka rannikul asuvate piirkondade majandust ja kogukondi. Kuna valdav osa mereprügist pärineb maismaalt, siis on oluline, et ka kohalikud omavalitsused aitaksid süsteemselt ja plaanipäraselt vältida ja vähendada mereprügi teket.

Peamiste mereprügi allikatena võib esile tuua järgmise (esitatud olulisuse järjekorras):

- turismi ja vaba aja veetmisega seotud tegevus (eelkõige avalikel randadel ja merre suubuvate jõgede kallastel asuvatel puhkealadel);
- sademeveesüsteem (avaliku ruumi prügistamise tõttu, eelkõige suitsukonidega);
- jäätmekogumissüsteemi puudulikkus (eelkõige pakendijäätmete kogumise süsteemi ning avalikus ruumis prügi kogumise ja tänavapuhastuse puudulikkus);
- ettevõtete tegevus (eelkõige ehituses ja renoveerimisel kasutatava isolatsioonimaterjali lendumine ja keskkonda sattumine);
- jäätmete ulaladestamine.

2020. aasta augustis algatati kampaania „Meri algab siit“ 98, mille eesmärk on parandada Eesti jõgede, järvede ja eelkõige Läänemere tervist ning suurendada Eesti elanike keskkonnateadlikkust. Kampaania käigus märgistati Eesti viieteistkümmes linnas (sh Jõhvi linnas) ligi 1000 sademeveekaevu luuki. Kampaania eesmärk on teavitada inimesi keskkonnoahutustest, mida põhjustavad koos sademeveega Läänemerre sattuvad suitsukonid.

Uute prügikastide paigutamisel avalikku ruumi, peab eelistama prügikaste, mille disain takistab prügi lendumist nii tuule mõjul kui ka loomade ja lindude kaasabil.

Seni puudub täpsem ülevaade ka ettevõtete jäätmekäitluse (sh prügistamist ja lendprügi vältivate meetmete) rakendamise tasemest ja nõuete täitmisest. Seega tuleks edaspidi tõhustada järelevalvet selliste ettevõtete ja muude organisatsioonide (sh avalike ürituste korraldajad) üle, et tagada prügistamist vältivate nõuete järgimine.

Jätkuvalt on Jõhvis probleemiks ka ebaseaduslik prügi mahapanek, mille vältimiseks tuleb teha pidevat järelevalvet ja teavitustööd jäätmete üleandmise võimaluste kohta.

8.4 Prügistamise vältimine ja vähendamine

Prügistamise vältimiseks tuleks kasutada võimalust toetuse saamiseks maastikupilti kahjustavate hoonete ja hoonevaremete lammutamiseks (nt vanad garaažid). Jõhvi Vallavalitsus on varasemalt ostnud vanad garaažid eraisikute käest ning korraldas lammutamist. Vanade garaažide lammutamine on raskendatud sellega, et mitte kõik omanikud soovivad enda boksi müüa või omaniku ei ole võimalik leida ning kätte saada. Samas olid lammutatud teised lagunenu hooned ja rajatised. Maastikupilti kahjustavate hoonete lammutamisel suureneb küll tekkivate lammutusjäätmete kogus, kuid paraneb oluliselt

välisruumi kvaliteet ja väheneb lagunened hoonetest tulenev prügistamise ja reostamise oht. Tekkivad lammutusjäätmed tuleb suunata maksimaalselt taaskasutusse.

Vajalikuks tegevuseks ka pidev omavoliliste prügi mahapanekukohtade likvideerimine. Tegevus peab olema pidev kogu jäätmekava perioodil. Vajalik on jätkata ka talgute toetamise traditsiooni. Vallavalitsus toetab kogukonna talguid näiteks kottide ja kinnaste varustamisega ning jäätmete äraveoga. Tegevust on vajalik jätkata kogu jäätmekava perioodil.

8.5 Jäätmete ladestamise vältimine ja vähendamine

Ladestamise vähendamisele aitab eeskätt kaasa jäätmete liigiti kogumise parandamine, mis vähendab ringlussevõtuks sobivate jäätmete sattumist segaolmejäätmete hulka, aga samas ühekordsete toodete kasutamise vältimine, kuna üldjuhul suunatakse näiteks ühekordsed nõud ja söögiriistad kasutajate poolt segaolmejäätmete hulka. Samas on oluline suurendada biolagunevate jäätmete liigiti kogumist (sh aia- ja haljastujäätmed), et sellised jäätmed ei satuks segaolmejäätmete hulka ja seejärel prügilasse. Jõhvi vallas kogutavate jäätmete käitlemisel on eesmärgiks nende taaskasutusse suunamine suurimas võimalikus mahus. See eesmärk kehtib kõikide jäätmeliikide osas.

Ühe jäätmete vältimise ja vähendamise meetmena on Jõhvi Vallavalitsus kogu jäätmekava perioodil valmis kaudselt toetama vabakondlikke ühendusi (sobiva maa-ala kasutusse andmisega ning vajaliku informatsiooni hankimise ja nõustamisega), kes soovivad rajada Jõhvi linna haldusterritooriumile (remondi)töökojad ning tegeleda töökodade igapäevase haldamisega.

Jäätmete ladestamise vältimiseks on vajalik tagada järgmiste tegevuste tulemuslikkus:

- tagada jäätmete tekkekohal liigiti kogumine kõrge liigilise ja jäätmematerjalide füüsilise puhtuse osas;
- tugevdada koostööd teiste kohalike omavalitsustega pikaajaliselt toimivate ja vajaminevaid tulemusi tagavate käitluslahenduste arendamisel;
- propageerida biolagunevate jäätmete kohtkompostimist;
- teostada süsteemseid teavitustegevusi jäätmete liigiti kogumise kvantiteedi ja kvaliteedi tõstmiseks;
- jätkata pakendijäätmete kogumist üle valla ning liikuda tekkekohal kogumise poole ja laiendada pakendikotiteenus. Pakendipunktide võrgustik vajab pidevat monitoorimist ning sealjuures sobivate asukohtade määramist, heakorra tagamist;
- rajada jäätmejaama Jõhvi valla territooriumil;
- jätkata suurjäätmete kogumise teostamist korraldatud jäätmeveo raames;
- jätkata biolagunevate jäätmete kogumise teostamist korraldatud jäätmeveo raames;
- järgmisel korraldatud jäätmeveo perioodil hõlmata korraldatud jäätmeveoga aia- ja haljastujäätmeid;
- korraldada jäätmete liigiti kogumist Jõhvi kalmistul, vajadusel rajada jäätmemaja(d), süvamahutid, paigaldada kaamerad;
- kontrollida, et Jõhvi valla haldusterritooriumil toimuvatel avalikel üritustel kasutatakse korduvkasutatavaid nõusid ning ühekordsed ei ole kasutusel;

- vajadusel töötada välja keskkonnahoidlike ürituste läbiviimise juhend, kus tuuakse välja miinimumnõuded, mis on avaliku ürituse korraldajale kohustuslikud.

Olmejäätmete prügilasse ladestamise vähendamiseks on oluline panna rõhuasetus korraldatud jäätmeveo korraldamisele. Vajadusel korraldatakse käitluskohtade määramiseks enne korraldatud jäätmeveo teenuse kontsessiooni andmise hanget eraldi käitluskohtade hange riigihangete seaduse tähenduses.

9. JÄÄTMEHOOLDUSE ARENDAMINE

Kuna Euroopa roheline kokkulepega seadis Euroopa Komisjon eesmärgi muuta EL tänapäevase, ressursitõhusa ja konkurentsivõimelise majandusega ühiskonnaks, kus 2050. aastaks on saavutatud kestlik kliimaneutraalne ringmajandus, siis jäätmehoolduse arendamisel ja tegevuste elluviimisel tuleb lähtuda erinevatest eesmärkidest. Jäätmete taaskasutamisele seavad selged eesmärgid jäätmeseadusest, riigi jäätmekavast, jäätmete raamdirektiivist ning ringmajanduse paketist tulenevad sihtmäärad. Jäätmete käitlemisel prioritseeritakse jäätmehierarhia väärtusi:

Ringmajanduse ja jäätmehierarhia põhimõtete rakendamise tulemusena tarbitakse mõistlikult ning vajaduspõhiselt keskkonnahoidlikke tooteid ja teenuseid. Keskkonnateadlik mõtteviis ja keskkonnahoidlik käitumine on üha levinum kõigil tasanditel. Jäätmeteket välditakse kus võimalik ning muul juhul eelistatakse toodete korduskasutust ja jäätmete korduskasutuseks ettevalmistamist.

9.1 Jäätmehoolduse eesmärgid

Jäätmeseadus määrab Jõhvi valla ülesandeks korraldada jäätmete liigiti kogumist selliselt, et oleks tagatud nende taaskasutamine võimalikult suures ulatuses. Liigiti kogumise edendamisel on kandvaks eesmärgiks jäätmeseaduse § 136³ lõigetes 1 ja 2 nimetatud olmejäätmete ringlussevõtu sihtarvude täitmine.

Tabel 16. Jäätmete taaskasutamise riiklikud eesmärgid

	Baastase 2020	Eesmärk 2025	Eesmärk 2030
Olmejäätmete ringlussevõtumäär olmejäätmete kogumassist	50%	55%	60%
Pakendijäätmete ringlussevõtu osakaal pakendijäätmete kogumassist	60%	65%	70%
Biolagunevate jäätmete ringlussevõtu osakaal olmejäätmete kogumassist	13%		
Biolagunevate jäätmete osakaal ladestatavates olmejäätmete kogumassist	20%		
Ehitus- ja lammutusjäätmete taaskasutuse osakaal nende jäätmete kogumassist	70%		

Elektroonikaromude kogumise osakaal kolmel eelneval aastal turule lastud elektri- ja elektroonikaseadmete kogumassist	65%
Kantavate patarei ja akujäätmekogumise osakaal jäätmete kogumassist	45%

Eeltoodust tulenevalt on Jõhvi valla jäätmehoolduse korraldamisel üldeesmärkideks:

- jäätmetekke vältimise tegevuste edendamine;
- jäätmeveoga jäätmevaldajate hõlmatus tagamine;
- jäätmete liigiti kogumise mahu ja kvaliteedi tõstmine;
- jäätmete kordus- ja taaskasutamise suurendamine;
- keskkonnateadlikkuse pidev suurendamine;
- toimiv järelevalve.

Käesoleva jäätmekava perioodil tuleb saavutada Jõhvi vallas jäätmehoolduse eesmärgid, mis on välja toodud peatükis 9. Siinkohal hästi arendatud kogumis- ja käitlusvõrk on vahend, mille kaudu Jõhvi vald toetab jäätmekava eesmärkide saavutamist.

9.2 Jäätmete liigiti kogumise, taaskasutamise ja ringlussevõtu edendamine

Liigiti kogumise edendamiseks on vajalik rakendada nõuetekohane kogumislahendus kogu Jõhvi valla haldusterritooriumil ja kõikide jäätmevaldajate osas.

Jäätmekava koostamisel on valminud jäätmeseaduse muutmise eelnõu, kus on sätestatud, et 2026. aastal tagab kohaliku omavalitsuse üksus vähemalt 66 protsendi oma territooriumil kalendriaasta jooksul tekkinud olmejäätmete liigiti kogumise. Kohustus suureneb igal järgmisel aastal 1 protsendi võrra eelmise aasta aluseks olevast määrast kuni 75 protsendini 2035. aastal. Vaatamata sellele, et eelnõu ei ole veel vastuvõetud ja kehtestatud, antud eesmärk võib olla antud jäätmekavas ülesvõetud.

Tabel 17. Jäätmete liigiti kogumise arendamine tähtaegade kaupa

jäätmeliik	tegevus	tähtaeg
Paber ja kartong (20 01 01)	tõsta inimeste teadlikkust kampaaniate jmt abil	pidev tegevus 2024-2029
	korraldatud jäätmeveo raames kogumise jätkamine	pidev tegevus 2024-2029
	muuta vanapaberi üleandmine elanikele mugavamaks, võimaldades näiteks eramajade elanikele vanapaberi üleandmist pakituna pappkarpi, paberist jäätmekotti või seotud pakina, mille kaal ei ületa 10 kilogrammi	rakendatakse alates 2023 aasta juunist (jäätmehoolduseeskirjas ja korraldatud jäätmeveo lepingu tingimustes)
	soodustada vanapaberi äraandmist võrreldes segaolmejäätmetega veohinna kaudu	rakendatakse alates 2023 aasta juunist (korraldatud jäätmeveo lepingu tingimustes)
	ühildada paberi- ja kartongijäätmete kogumine paberi- ja kartongipakendi kogumisega	peale vastava regulatsiooni vastuvõtmist riigi tasandil
	tugevdada järelevalvet jäätmehoolduseeskirja täitmise üle, kus paberi ja kartongi konteineri kasutamine on kohustuslik	pidev tegevus 2024-2029
Plastid (20 01 39)	koguda liigiti jäätmejaamas	peale jäätmejaama rajamist
	propageerima liigiti kogumist ja üleandmist Uikala prügilasse	pidev tegevus 2024-2029
Metallid (20 01 40)	koguda liigiti jäätmejaamas	peale jäätmejaama rajamist
	propageerima metalli üleandmist metallivastuvõtuga tegelevatesse jäätmekäitluskohadesse	pidev tegevus 2024-2029
Klaas (20 01 02)	koguda liigiti jäätmejaamas	peale jäätmejaama rajamist
	propageerima liigiti kogumist ja üleandmist Uikala prügilasse	pidev tegevus 2024-2029
Biolagunevad aia- ja haljastujäätmed (20 02 01)	tõsta inimeste teadlikkust kampaaniate jmt abil sh tekkekohal komposteerimise osas	pidev tegevus 2024-2029
	võimalusel biolagunevate jäätmete liigiti kogumise soodustamiseks kodukompostrite soetamine projektitoetuse abil	2024-2029 (kui avatakse vastav taotlusvoor)
	korraldada jäätmete liigiti kogumist Jõhvi kalmistul, vajadusel rajada jäätmemaja(d), süvamahutid, paigaldada kaamerad	2025 aasta algus Vajadus lisameetmete kasutamisel selgub 2025-2026 aasta jooksul, ehk

		jäätmemaja, süvamahutite rajamise vajadus võib tekkida 2026-2027 aastal. Kaamerate paigaldamise vajadus võib tekkida jäätmekava kehtivuse perioodil
	korraldada puulehtede kogumisringe	pidev tegevus 2024-2029
	tugevdada järelevalvet jäätmehoolduseeskirja täitmise üle	pidev tegevus 2024-2029
	koguda liigiti jäätmejaamas	peale jäätmejaama rajamist
Biolagunevad köögi- ja sööklajajäätmed (20 01 08)	korraldatud jäätmeveo raames kogumise jätkamine	pidev tegevus 2024-2029
	võimalusel biolagunevate jäätmete liigiti kogumise soodustamiseks kodukompostrite soetamine projektitoetuse abil	2024-2029 (kui avatakse vastav taotlusvoor)
	tagada, et köögi- ja sööklajajäätmete liigiti kogumisega on hõlmatud kõik jäätmevaldajad (üleandmine jäätmevedajale või komposteerimine kohapeal)	pidev tegevus 2024-2029
	tõsta inimeste teadlikkust kampaaniate jmt abil sh tekkekohal komposteerimise osas	pidev tegevus 2024-2029
	tugevdada järelevalvet jäätmehoolduseeskirja täitmise üle	pidev tegevus 2024-2029
Bioloogiliselt mittelagunevad aia- ja haljastujäätmed (20 02 02, 20 02 03)	koguda liigiti jäätmejaamas	peale jäätmejaama rajamist
Pakendid (15 01)	tõsta inimeste teadlikkust kampaaniate jmt abil sh tekkekohal kogumise osas	pidev tegevus 2024-2029
	avalike kogumispunktide võrgustiku optimaalse tiheduse väljaselgitamine ja taaskasutusorganisatsioonidega sõlmitud lepingute ülevaatamine	2025 aasta
	hõlmata pakendijäätmeid korraldatud jäätmeveoga	rakendatakse alates 2023 aasta juunist (jäätmehoolduseeskirjas ja korraldatud jäätmeveo lepingu tingimustes)
	soodustada pakendijäätmete äraandmist võrreldes segaolmejäätmetega veohinna kaudu	rakendatakse alates 2023 aasta juunist (korraldatud jäätmeveo lepingu tingimustes)
	edendada koostööd taaskasutusorganisatsioonidega ja Jõhvi valla jäätmevedajaga selliselt, et suurendada tekkekohal kogumist	pidev tegevus 2024-2029
	vajadusel avaliku võrgustiku ümberplaneerimine, konteinerite ostmise	eeldatavasti rakendatakse 2027 – 2028 aastal
	teavitada elanikkonna pakendikonteinerite paiknemisest	pidev tegevus 2024-2029
	koguda liigiti jäätmejaamas	peale jäätmejaama rajamist
Puit (20 01 38)	propageerima liigiti kogumist ja üleandmist Uikala prügilasse	pidev tegevus 2024-2029
Tekstiil (20 01 10, 20 01 11)	tõsta inimeste teadlikkust kampaaniate jmt abil	pidev tegevus 2024-2029
	teostada koostööd rõivaste koguvate organisatsioonidega	pidev tegevus 2024-2029
	korraldada kogumisringid koostöös teiste organisatsioonidega (nt Uuskasutuskeskus)	pidev tegevus 2024-2029
	luua rõivaste- ja tekstiilijäätmete liigiti kogumise süsteemi (nt paigaldada linnas tekstiili kogumiskapid)	2025 aastaks
	koguda liigiti jäätmejaamas	peale jäätmejaama rajamist
Suurjäätmed (20 03 07)	korraldatud jäätmeveo raames kogumise jätkamine	pidev tegevus 2024-2029
	tõsta inimeste teadlikkust kampaaniate jmt abil sh suurjäätmete üleandmise võimaluste osas	pidev tegevus 2024-2029
	soodustada suurjäätmete äraandmist veohinna kaudu korraldatud jäätmeveo raames	rakendatakse alates 2023 aasta juunist (korraldatud jäätmeveo lepingu tingimustes)
Probleemtoodete jäätmed (20 01 21*, 20 01 23*, 20 01 34, 20 01 35*, 20 01 36)	rakendada tegevusi jäätmevaldajate teadlikkuse tõstmiseks nii vastuvõtu kohtade osas, kui ka jäätmete ohtlikkuse osas	pidev tegevus 2024-2029
	koguda liigiti jäätmejaamas	peale jäätmejaama rajamist
	koguda Jõhvi valla ohtlike jäätmete kogumispunktis	pidev tegevus 2024-2029 või kuni jäätmejaama rajamiseni
Ravimijäätmed (20 01 32, 20 01 31*, 20 01 95*, 20 01 96*, 20 01 97*, 20 01 98*)	vastuvõtu jätkamine Jõhvi valla ohtlike jäätmete kogumispunktis	pidev tegevus 2024-2029 või kuni jäätmejaama rajamiseni
	koguda liigiti jäätmejaamas	peale jäätmejaama rajamist

Ohtlikud jäätmed (jäätmenimistu alajaotises 20 01 tärniga „*” tähistatud jäätmed) ning olmes tekkinud ohtlikke aineid sisaldavad või nendega saastunud pakendid jäätmekoodiga 15 01 10*	vastuvõtu jätkamine Jõhvi valla ohtlike jäätmete kogumispunktis	pidev tegevus 2024-2029 või kuni jäätmejaama rajamiseni
	koguda liigiti jäätmejaamas	peale jäätmejaama rajamist
Ehitus- ja lammutusjäätmed	rakendada järgmist nõuet ning määrata igas ehitusloas/ehitisteatistes: dokumendid, mis tõendavad jäätmete nõuetekohast kogumist ja üleandmist jäätmekäitlejale, esitatakse Jõhvi Vallavalitsusele koos kasutusloa/kasutusteate taotlusega	pidev tegevus 2024-2029
	rakendada järgmist nõuet: kui ehitamine või lammutamine nõuab ehitusluba, siis tuleb koostada ja vallavalitsusele esitada ehitusprojekt või jäätmekava, milles on kajastatud ehitusjäätmete tekkimine ja käitlemine	pidev tegevus 2024-2029 (jäätmehoolduseeskirjas sätestatud)
	eterniidijäätmete kogumise korraldamine	kord aastas
	tugevdada järelevalvet jäätmehoolduseeskirja täitmise üle	pidev tegevus 2024-2029
	maastikupilti kahjustava ja kasutusest väljalangenud või lagunenenud ehitise lammutamise ja sellest tekkinud jäätmete käitlemis, sealhulgas taaskasutusse suunamine	2024-2029 (kui tekib võimalus ja/või vajadus)

9.3 Korraldatud jäätmeveo arendamine

Jäätmeseaduse § 66 lg 2 sätestab, et kohaliku omavalitsuse üksus korraldab oma haldusterritooriumil olmejäätmete, eelkõige prügi ehk segaolmejäätmete, nende sortimisjätkide ja olmejäätmete tekkekohtades liigiti kogumisel tekkinud jäätmeliikide kogumise ja veo.

Jõhvi valla haldusterritooriumil kehtib üks kogu valla territooriumit hõlmav jäätmeveopiirkond. Alates 12. juunist 2023 osutab Jõhvi vallas korraldatud jäätmeveo teenust Ragn-Sells AS. Ragn-Sells osutab jäätmeveo teenust viie aasta jooksul, 12.06.2023–11.06.2028.

Jäätmeseaduse § 69 lg 1 kohaselt loetakse kõik jäätmevaldajad korraldatud jäätmeveoga automaatselt liitunuks alates kohaliku omavalitsuse vastavasisulise määruse jõustumisest. Tulenevalt Jõhvi valla jäätmehoolduseeskirja § 39 lõikest 1 jäätmevaldaja loetakse liitunuks korraldatud jäätmeveoga elu- või tegevuskohajärgses jäätmeveo piirkonnas. Jäätmevaldaja on korraldatud jäätmeveoga liitunud alates korraldatud jäätmeveo jäätmeloa kehtima hakkamist. Seega jäätmevaldaja ehk kinnistu omaniku liitumine korraldatud jäätmeveoga on kohustuslik. Korraldatud jäätmeveoga on liitunud nii korteriühistud ja pideva elukohana kasutatava ühepereelamu omanikud kui ka suvila, aiamaa, äriruumi jne omanikud.

Jäätmevaldajad on kohustatud koguma korraldatud jäätmeveoga hõlmatud olmejäätmeid liigiti ja jäätmevedajale üle andma alljärgnevalt:

- **segaolmejäätmeid** koguvad ja annavad üle kõik jäätmevaldajad, kellel tekib või kelle valduses on olmejäätmed;
- **paberi- ja kartongijäätmete** - kõigis korterelamutes tuleb paberit ja kartongi koguda eraldi jäätmemahutitesse ja üle anda jäätmevedajale. Üksikelamutes tuleb paberit ja kartongi koguda liigiti. Liigiti kogutud paberi ja kartongi peab üle andma jäätmekäitluskohadesse või jäätmevedajale. Äri-, tootmis- teenindus- ja ühiskondlike

hoonetega kinnistutel tuleb paberit ja kartongi koguda liigiti. Liigiti kogutud paberit ja kartongi peab üle andma jäätmekäitluskohtadesse või jäätmevedajale. Juhul, kui äri-, tootmis- teenindus- ja ühiskondlike hoonetega kinnistutel tekib paberi ja kartongi jäätmeid üle 50 kilogrammi nädalas, tuleb need koguda jäätmemahutisse ja üle anda jäätmevedajale;

- **suurjäätmete** vedu toimub igal nädalal reedeti. Suurjäätmete veotellimus esitage tellimus@ragnsells.com. Tellimuses kirjutage, mida ja millises koguses soovite üle anda. NB! Veopäeval võetakse kaasa vaid tellimuses loetletud esemed! Ühe suurjäätmete veokorra maksimaalne maht on kuni 5m³.
- **biolagunevate jäätmete** - kõikides korterelamutes, kus puudub kompostimise võimalus, tuleb biolagunevaid köögi- ja sööklajäätmeid koguda eraldi jäätmemahutisse ja üle anda jäätmevedajale. Biolagunevate köögi- ja sööklajäätmete mahutisse võib koguda aia- ja haljastujäätmed selles ulatuses, mida kogutakse biolagunevate jäätmete mahutisse (nt juhul, kui jäätmevaldajal tekib väike kogus või nt aias kogutud õunad, või muu). Üksikelamutes, paariselamutes ja korterelamutes, kus kompostimise võimalus on olemas, võib biolagunevaid jäätmeid kompostida vastavalt eeskirja nõuetele oma kinnistu piires või üle anda jäätmevedajale. Majutuskohades, toiduainetega kauplevates kohtades, toitlustusasutustes ja muudel mitteelamumaa sihtotstarbega kinnistutel, kus sellised jäätmed tekivad, tuleb biolagunevaid köögi- ja sööklajäätmeid koguda eraldi jäätmemahutitesse ja üle anda jäätmevedajale;
- **segapakend** - pakendijäätmete kogumiseks kasutatakse tekkekohal kogumist või avalikke kogumispunkte, samuti saab pakendijäätmeid üle anda korraldatud jäätmeveo raames tellitava teenusena vastavalt korraldatud jäätmeveo tingimustele või jäätmekäitluskohtadesse.

Kui kinnistul ei toimu elu- või äritegevust või kinnistut kasutatakse hooajaliselt, on võimalus taotleda täielikku või perioodilist vabastust korraldatud jäätmeveost. Selleks tuleb esitada Jõhvi Vallavalitsusele vabastuse taotluse.

Erandkorras vabastatakse jäätmevaldaja korraldatud jäätmeveoga liitumisest jäätmeseaduses ja jäätmehoolduseeskirjas sätestatud tingimustel. Kui kohaliku omavalitsuse üksus on veendunud, et kinnistul ei elata või kinnistut ei kasutata, võib ta jäätmevaldaja erandkorras vabastada tema taotluse alusel teatud tähtjaks korraldatud jäätmeveoga liitumisest. Korraldatud jäätmeveost vabastamine saab toimuda ainult põhjendatud tingimustel vastavalt jäätmeseadusele ja jäätmehoolduseeskirjale.

Jõhvi valla jäätmevaldajate registri (2024 aasta septembri kuu seisuga) alusel on korraldatud jäätmeveoga liitunud 3602 jäätmevaldajat, perioodiline vabastus on 39, erandkorras on vabastatud 140. Jäätmevaldajate koguarv 3742.

Korraldatud olmejäätmeveo eesmärk on hõlmata jäätmekäitlusesse kõik jäätmetekitajad – ka need eramajapidamised, suvilapiirkonnad ja väike-ettevõtted, kes ei ole veel prügiveoga liitunud. Korraldatud jäätmevedu annab igale elanikule ning ettevõtjale kindluse, et tema olmejäätmeid käideldakse parima hinnaga ning võimalikult keskkonnasõbralikult.

Korraldatud jäätmeveo arendamiseks suunatud tegevused¹⁰:

- valla jäätmetekitajate hõlmamine jäätmeveoga olmejäätmete osas ning pidev järelevalve liitumise osas;
- korraldatud jäätmeveoga võib koguda ka teisi jäätmeliike, näiteks eraldi

¹⁰ Mõned tegevused võib rakendada ainult uue hanke korraldamisel

biolagunevad aia- ja haljastusjäätmel, klaaspakend;

- kaaluda järgmise perioodi korraldatud jäätmeveo hanke läbiviimist kahetasandilisena (käitluskoht ja eraldi kogumisvahendite tühjendamine ja jäätmete vedu käitluskohta) või muul viisil, mis aitab kaasa ringlussevõtu eesmärkide poole liikumisel;
- jätkata motiveeriva hinnastamisega.

9.4 Pakendite ja pakendijäätmete käitlemise kava

Olemasolevate pakendijäätmete kogumise mahutite andmed (seisuga 01.08.2023), mis sisaldavad asukohta, mahutitesse kogutavat jäätmeliiki ning vastutavat taaskasutusorganisatsiooni on välja toodud punktis 6.4 tabelis 14.

Pakendiseaduse § 17¹ kohaselt peab taaskasutusorganisatsioon tagama, et kogumiskohtade tihedus iga taaskasutusorganisatsiooni kohta oleks järgmine:

- 1) kui tiheasustusega alal on asustustihedus rohkem kui 1000 elanikku ühel ruutkilomeetril – vähemalt üks kogumiskoht jäätmevaldajast 500 meetri raadiuses;
- 2) kui tiheasustusega alal on asustustihedus rohkem kui 500 elanikku ühel ruutkilomeetril – vähemalt üks kogumiskoht jäätmevaldajast 1000 meetri raadiuses;
- 3) kui asustustihedus on alla 500 elaniku ühel ruutkilomeetril – kohaliku omavalitsuse territooriumil paiknevates asulates, arvestusega üks kogumiskoht 500 elaniku kohta. Pakendiseadus sätestab, et kogumiskonteinerite miinimumarv ja miinimummaht ning nende tühjendamissagedus lepitakse iga kogumiskoha kohta kokku taaskasutusorganisatsiooni ja kohaliku omavalitsuse vahel.

Lähtudes rahvaarvust peab Jõhvi linna territooriumil paiknema üks kogumiskoht jäätmevaldajast 500 meetri raadiuses. Jõhvi linnas peab olema ühe taaskasutusorganisatsiooni kohta 10 pakendi kogumiskohta ja Jõhvi hajaasustusalal 3 pakendi kogumiskohta. OÜ Eesti Pakendiringlus pakendi kogumiskohtade miinimum arv ei ole täidetud. Klaaspakendi konteinerite arv on küll suurem, kui seadusega ettenähtud, kuid paljudes kohtades puuduvad teiste pakendiliikide kogumiskonteinerid. OÜ Tootjavastutusorganisatsioon kogumiskohtade arv ei ole täidetud, kuid asendatud kohtkogumise võrgustikuga.

Tänane pakendite kogumissüsteem tuleb üle vaadata. Avalikud konteinerid on amortiseerunud ja rikuvad üldist ilmet. Konteinerite tühjendamise sagedus ei vasta tegelikule täituvusele ja tihti on konteinerid ületäitunud. Tühjendamise logistika ei võimalda konteinereid vastavalt vajadusele tühjendada. Segapakendid on olemuselt kõige suurema tekkemahuga oluline jäätmeliik, mille kogumine avaliku võrgu kaudu ei ole olnud efektiivne ja on tekitanud olulisi probleeme kogutud jäätmete kvaliteedi ja liigilise puhtuse osas. Samuti soosib avalik kogumisvõrk kui anonüümne lahendus liigiti kogumise nõuete rikkumist.

Klaaspakendid on jäätmeliik, mille suunamine materjalina ringlusesse on võimalik 100% lähedases mahus, mistõttu on oluline seda jäadet võimalikult efektiivselt koguda.

Eeltoodust tulenevalt rakendatakse alates 2023 juunist korraldatud jäätmeveo raames segapakendite kohtkogumist ja vedajale üleandmist, mis loob Jõhvi vallas asuvatele jäätmevaldajatele mugava lahenduse jäätmete tekkekohal üleandmiseks ning toetab valla eesmärkide saavutamist.

Jäätmete liigiti kogumise edendamine eeldab jätkuvat ja regulaarset teavitamist sh tekkekohal kogumise ja üleandmise osas. Teavitustöö käigus tuleb infot levitada meedias, ajalehes, internetis, kauplustes, valla avalikes teabepunktides.

9.5 Teavituskampaaniate korraldamine

Jäätmekavaga püstitatud eesmärkide elluviimine eeldab elanike kaasamist ja vastavat selgitustööd. Jäätmete tekke vähendamine, jäätmete sorteerimine ja käitlemine tekkekohas sõltub suurel määral elanike valmisolekust jäätmehoolduse reegleid mõista ja rakendada, seeläbi jäätmekäitluses seatud eesmärke saavutada.

Jõhvi vald suurendab elanike teadlikust läbi järgmiste tegevuste:

- **üldise jäätmealase teabe edastamine** – hõlmab konkreetse teabe edastamist, mis kirjeldab iga jäätmeliiki ja iga jäätmekäitluse toimingute reegleid. Oluline on teavitada elanikke jäätmekäitluse üldistest põhimõtetest, eri jäätmeliikide iseloomust ja jäätmetele kehtivatest käitlusnõuetest ning nende taaskasutamise positiivsest efektist keskkonnale;
- **elanikkonna teavitamine jäätmehoolduse korraldusest** – hõlmab pidevat ajakohastatud jäätmehooldusalase informatsiooni levitamist Jõhvi valla veebilehel, sotsiaalkanalites ja vallalehes Jõhvi Teataja vähemalt kaks korda aastas. Lisaks kajastama jäätmenõustamise alased tegevusi sh jäätmealaste ja tootjavastutusalaste teavituskampaaniate vahendamist omavalitsuse veebilehel ning eeskujuliku jäätmekäitumise tunnustamist. Siinkohal on koostöö nii avaliku sektori kui ka erasektori esindajatega vajalik, et ellu viia ühiseid teavituskampaaniaid ja projekte;
- **jäätmealaste juhendmaterjalide levitamine arvestades seejuures erinevate sihtgruppide vajadustega ja neile suunatud eesmärkidega** – hõlmab pakendijäätmete kogumiskonteinerite asukohtade kohta info levitamist korteriühistutes ja eramajapidamistes, sh pakendite sortimisjuhise tutvustamist elanikele. Oluline on elanike teavitamine ohtlike jäätmete liigiti kogumise võimalustest ja vajalikkusest. Tuleb elanike seas levitada juhendmaterjale biojäätmete, sh kompostimise võimaluste ja komposti kasutamise kohta ning paberi ja kartongi liigiti kogumise kohta;
- koostöös jäätmekäitlejate ja tootjate ühendustega keskkonna- ja jäätmehooldusalaste **infopäevade läbiviimine**. Lisaks jäätmete vältimise ja liigiti kogumise kohta **informatsiooni levitamine omavalitsuses toimuvatel erinevatel sündmustel**.

9.6 Järelevalve korraldus ja arendamine

Selleks, et vähendada jäätmetest tulenevat keskkonnariski, tuleb ühest küljest pidevalt arendada jäätmehoolduse korraldamist ning teisest küljest teostada järelevalvet valla territooriumil toimuva jäätmekäitluse üle.

Järelevalvet jäätmekäitluse üle teostavad järgmised institutsioonid:

- Keskkonnaamet
- Jõhvi Vallavalitsus

Järelevalve efektiivne toimimine toetab otseselt jäätmekavaga seatud eesmärkide saavutamist. Selleks peab Jõhvi Vallavalitsus jätkama tõhusat koostööd teiste järelevalvet teostavate asutustega ning rakendama piisavalt ressursse süsteemse järelevalve läbiviimiseks. Samas peab suurendama naaberomavalitsustega rikkumiste info vahetamist järelevalve efektiivsemaks muutmiseks. Järelevalve pidev teostamine aitab ennetada mitmete probleemide väljakujunemist, tekkinud probleemide kiiret lahendamist ja seeläbi ka Jõhvi valla rahalisi vahendeid ja muid ressursse säästlikumalt kasutada.

Üksnes toimiva ja korrastatud jäätmevaldajate registri abil on võimalik teostada kontrolli korraldatud jäätmeveoga liitumise üle. Sellest tulenevalt peab kogu jäätmekava perioodil jätkuma jäätmevaldajate registri pidamine (haldamine, täiendamine ja vajadusel tarkvara uuendamine) ja selle põhjal järelevalve tegemine.

Jõhvi valla eesmärgid järelevalve arendamiseks ja tõhustamiseks:

- järelevalvealane koostöö Keskkonnaameti ja naaberomavalitsustega;
- järjepidev järelevalve jäätmekäitlusele seatud nõuete täitmise üle;
- kogu jäätmekava rakendamise perioodil peab jätkuma ehitus- ja lammutusjäätmete jäätmeõiendi nõudmine ehitisele kasutusteatise ja kasutusloa andmisel ehitiste puhul;
- kogu jäätmekava rakendamise perioodil tuleb jätkata järelevalvet korraldatud jäätmeveost vabastuse saanud kinnistute üle;
- Jõhvi kalmistul videokaamerate paigaldamine;
- Jõhvi kalmistul töid teostavate isikute fikseerimine ja nende tegevuses tekkinud jäätmete üleandmise kontroll;
- jäätmevaldajate registri arendamine ning registriandmete pidev ajakohastamine;
- ebaseaduslike prügi mahapaneku kohtade kaardistamine ja likvideerimine.

10. HINNANG VAJADUSELE LUUA UUSI KOGUMISSÜSTEEME

10.1 Jäätmejaama rajamine

Vaatamata sellele, et liigiti kogutud jäätmete üleandmine on teatud määral Jõhvi vallas tagatud (korraldatud jäätmeveo raames, ohtlike jäätmete kogumispunkt, Uikala prügila), vajavad antud võimalused edasiarendamist. Praegune süsteem ei võimalda täita jäätmeseaduses toodud nõudeid ringmajanduse sihtarvude osas ning ei ole kõikidele elanikele mugav ja arusaadav. Üks tõhus meede on jäätmejaama rajamine Jõhvi valla territooriumile. 2024 aastal on algatatud Jõhvi linna Sompa tn 38a ja lähiümbruse detailplaneering. Detailplaneeringu eesmärgiks on planeeritaval alal ehitusõiguse määramine jäätmejaama hoone(te) ning jäätmejaama teenindamiseks vajalike rajatiste (kõvakattega plats, nõrgveesüsteem, kompostimisplats jms) püstitamiseks. Parkimiskorralduse, juurdepääsude ja tehnovõrkude lahenduse koostamine ning vajalike piirangute ja servituutide vajaduse määramine.

Jäätmejaama on kavandatud mitmeotstarbelised hoone(d), mille mahus lahendatakse töö- ja hoiuruumid jäätmete liigiti kogumiseks ja hoidmiseks, ruumid jäätmete vastuvõtjale ja teeninduseks, jäätmete taaskasutuse ruumid jms jäätmejaama toimimiseks vajalikud olmeruumid. Lisaks on jäätmejaama kavandatud platsid erinevate jäätmeliikide kogumiseks, sorteerimiseks, vaheladustamiseks ning lekkekindlate jäätmekonteinerite ja mahutite paigaldamiseks. Lisaks nähakse ette planeeringus ka ala, kuhu oleks võimalik rajada perspektiivselt biolagunevate aia- ja haljastujäätmete paigutamise ala.

Kuna praegu pööratakse aina rohkem tähelepanu jäätmete tekke vähendamisele ja korduvkasutusele, siis peab kaaluma jäätmejaamas korduvkasutuse süsteemi arendamist, nt eraldi rajatise või merekonteineri paigaldamine korduvkasutamiseks kõlblike asjade hoidmiseks ja jagamiseks. Rajatis või konteiner võivad olla varustatud isiku tuvastamise süsteemiga, mis aitab takistada korduvkasutuse keskuse mitte-eesmärgipärast kasutamist või prügistamist ning aitavad hoida korda.

10.2 Tekstiiljäätmete kogumissüsteem

Jõhvis on olemas mõned võimalused tekstiili ja rõivaste üleandmiseks: nt Uuskasutuskeskus, Humano, H&M. Tekstiiljäätmete kogumine peab olema lahendatud jäätmejaama ja/või korduvkasutuse rajatise baasil. Lisaks sellele võivad olla linnaruumis paigaldatud spetsiaalsed konteinerid tekstiili ja rõivaste kogumiseks. Eestis on juba sellised konteinerid kasutusel. Konteinerites on eraldi seksioonid nt kasutuskõlblike riiete, jalanõude, kasutuskõlbmatu tekstiili jne jaoks.

10.3 Jõhvi kalmistul jäätmete liigiti kogumine

Jäätmete liigiti kogumist Jõhvi kalmistul plaanitakse juurutada 2025 aastast ehk uue kalmistujäätmete äraveo lepingu kehtima hakkamisest. Samas võib erinevate konteinerite paigaldamine jäätmete liigiti kogumiseks osutada väheefektiivseks. Jõhvi kalmistu ala on üle 9 hektarit, mis teeb järelevalve teostamise keeruliseks ja vahest ka võimatuks. Seega peab olema valmis selleks, et liigiti kogumise süsteem vajab tulevikus muutmist või täiendamist. Hetkel on Jõhvi kalmistule paigaldatud kaks tõkkepuud ja üks kaamera, selleks et takistada prügistamist ja tõhustada järelevalvet. Nendest meetmetest ei piisa selleks, et teostada järelevalvet liigiti kogumise üle. Kalmistujäätmete liigiti kogumise süsteemi efektiivsust on võimalik tagada nt täiendavate kaamerate ja tõkkepuude paigaldamisega. Samas võib

efektiivsust tagada nt süvamahutite või jäätmemajade rajamine. Selline lahendus on efektiivne ka prügistamise vastu.

10.4 Pakendijäätmete kogumissüsteem

Jäätmekava koostamise ajal Kliimaministeeriumi poolt on välja töötatud „Jäätmeseaduse ja pakendiseaduse ning teiste seaduste muutmise seadus“. Selle kohaselt hakkab kohaliku omavalitsuse üksus korraldama olmes tekkivate tagatisrahata pakendi jäätmete kokku kogumise jäätmeveo raames (tekkekohal ja avalikus ruumis). Jõhvi vallas segapakendid on juba korraldatud jäätmeveoga hõlmatud ja tekkekohal pakendi üleandmine on võimaldatud.

Hetkel tegelevad avalikus ruumis pakendijäätmete kogumisega täielikult taaskasutusorganisatsioonid. Kui seadus võetakse vastu eelnõu kujul, lasub avalikus ruumis pakendite kogumise kohustus Jõhvi vallal.

Sellisel juhul peab vald paigaldama konteinerid järgmiste pakendiliikide kogumiseks:

- paber- ja kartongpakendijäätmed koos paberi- ja kartongijäätmetega;
- klaaspakendijäätmed koos plast- ja metallpakendijäätmetega.

Seega tekkitab vajadus mahutite ostmises ja avaliku võrgustiku planeerimises/ümberkorraldamises. Kuna avalikud konteinerid asuvad avalikus ruumis, mõnedes kohtades rikuvad nad avaliku ruumi esteetilist ilmet. Seetõttu tuleks kaaluda vajaduse süvamahutite paigaldamise vajadust.

11. JÄÄTMEHOOLDUSE RAHASTAMINE

Tänased peamised rahalised kulutused on seotud jäätmekäitluse igapäevase haldamiskuludega. Jõhvi valla jäätmehoolduse arendamine toimub valla eelarvelistest vahenditest ja projektide sihtotstarbelistest tuludest. Lisaks otsitakse jäätmehoolduse arendamiseks riiklike toetusprogrammide kasutamise võimalusi (näiteks Keskkonnainvesteeringute Keskus).

Omaavalitsuse võimalused jäätmehooldust arendada ja rahastada on täna kehtiva regulatsiooniga piiratud. Omaavalitsusel lasub küll kohustus korraldada jäätmehooldust, kuid rahalisi vahendeid selleks oma eelarves napib ja riigi toetus läbi KIKi toetusmeetmete vajalike tegevuste elluviimiseks ei ole piisav.

Jäätmeseadus sätestab põhimõtted, et jäätmekäitluse kulud kannab jäätmetekitaja. Korraldatud jäätmeveoga liitunud jäätmevaldaja tasub jäätmeveo teenustasu, mis peab katma jäätmekäitluskohtade rajamis-, kasutamise-, sulgemise- ja järelhoolduskulud ning jäätmete veokulud. Keskkonnapoliitika põhimõte "saastaja maksab" ja "tootja vastutus" tähendab sisuliselt seda, et jäätmekäitluse kulud maksab kinni lõpptarbija. Probleemtoodete ja pakendijäätmete käitlemise puhul maksavad otseselt kulud kinni tootja- ja taaskasutusorganisatsioonid, kaudselt aga ka lõpptarbijad (jäätmekäitluskulud lisatakse toodete hindadele).

Tulevikus plaanitakse arendada jäätmehooldust sh jäätmejaama rajamise kaudu. Sellega igapäevasele haldamiskuludele lisanduvad jäätmejaama opereerimise kulud ning ühekordne kulu – jäätmejaama projekteerimine ja rajamine, vajadusel varustamine. Jäätmejaama projekteerimiseks ja rajamiseks plaanitakse taotleda toetuse rahastusfondist (nt KIK).

Samas on vaja vahendid peatükkis 10 kirjeldatud kogumissüsteemide arendamiseks.

Jõhvi valla jäätmehoolduse arendamise võimalikud finantseerimisallikad on vallaeelarve, toetuse taotlemine erinevatest fondidest (SA Keskkonnainvesteeringute Keskus, Euroopa Liidu struktuurifondid jt), jäätmetekitajate poolt makstav teenustasu. Fondidest toetatavad tegevused on reeglina sõltuvuses riiklikutest jäätmemajanduse eesmärkidest. Samuti on võimalik jäätmete liigiti kogumise võrgu arendamisse kaasata tootjavastutusorganisatsioone.